

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 16 SAYI: 89 Ocak-Şubat 2006

26 Ocak 1976
Beylerderesi

Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi
Ulaş Bardakçı
Yüksel Eriş, Nedim Atılğan, Mustafa Atmaca

Mevcut Durum Tahlili ve Yöntem

Devrimin Yolu (II)
Devrimci Mücadele ve Mücadele Biçimleri

Orta Sınıfları “Şok” Etmek
[T“K”P’nin Fokoculuğu]

“Milli Katil”,
“Derin Devlet” ve “Sır”

Kurşun Geçirmez Yelek
Arkasındaki Korku

Bahçesinde Ebruliiiiii Hanım Eli Açan Ev,
Kızarmış Ekmekler vs.

Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı
Perspektifsiz Sol’a Perspektif Satan Köşe Yazarı

Kuş Gribi:
Köy Tavuğunun Sonu, Unakıtanların Vurgunu

- Otuz yıl önce, 26 Ocak 1976 günü Malatya-Beylerderesi'nde İlker Akman, Hasan Basri Temizalp ve Yusuf Ziya Güneş oligarşinin resmi zor güçleri tarafından katledildiler.
- Onlar, "Kurtuluşa Kadar Savaş" şiarıyla savaştılar ve toprağa düştüler.
- Marksizm-Leninizm, gelişen olayları etkileyen çelişmeleri yakalayan ve genel gelişme dinamiğine bağlı olarak çözücü eylemi öne çıkaran bir eylem kılavuzudur.
- Ciddi bir savaş örgütü, hangi mücadele biçiminin ne zaman, nerede ve nasıl kullanılacağını saptayan ve buna göre savaşan örgüttür.
- Pasifizmi ve kuyrukçu politikalarıyla devrimci mücadeleyi saptıncı işlev gören SİP'ten türeme legalist T"K"P'nin son oportünistliği üzerine.
- M. Ali Ağca'nın sekiz günlük tahliyesiyle birlikte ortaya çıkan olgular üzerine bir değerlendirme.
- Milli krizin derinleşme dinamikleri karşısında küçük-burjuvazinin korkularının bir yansıması.
- Küçük-burjuva reformist kadın aydınlarının, kitlelerin pasifize edilmesinde ve ideolojiszleştirilmesindeki işlevleri üzerine.
- Şair ve şiir çevirmeni olarak tanınan Özdemir İnce'nin "marksist teori"ye gösterdiği ilgi üzerine bir değerlendirme.
- Kuş gribiyle birlikte ortaya çıkan "fırsatlar"dan yararlanan feodal-tacir AKP mehteran takımının son macerası.
- 3 26 OCAK 1976 BEYLERDERESİ
- 5 ULAŞ BARDAKÇI YÜKSEL ERİŞ NEDİM ATILGAN MUSTAFA ATMACA
- 7 MEVCUT DURUM TAHLİLİ VE YÖNTEM
- 11 DEVRİMİN YOLU (II) DEVRİMCİ MÜCADELE VE MÜCADELE BİÇİMLERİ
- 17 ORTA SINIFLARI "ŞOK" ETMEK [T"K"P'NİN FOKOCULUĞU]
- 23 "MİLLİ KATİL", "DERİN DEVLET" VE "SIR"
- 28 KURŞUN GEÇİRMEZ YELEK ARKASINDAKİ KORKU
- 29 BAHÇEŞİNDE EBRULİİİ HANIM ELİ AÇAN EV, KIZARMIŞ EKMEKLER VS.
- 34 ULUSLARIN KADERLERİNİ TAYİN HAKKI PERSPEKTİFSİZ SOL'A PERSPEKTİF SATAN KÖŞE YAZARI
- 37 KUŞ GRİBİ: KÖY TAVUĞUNUN SONU UNAKITANLARIN VURGUNU

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU (V.i.S.d.P) : **Sezai Görür**

Yazışma Adresi:

Postfach 1414

55504 Bad Kreuznach / Deutschland

İnternet Adresi:

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

26 Ocak 1976 Beylerderesi

Bundan otuz yıl önce, 26 Ocak 1976 günü Malatya-Beylerderesi'nde İlker Akman, Hasan Basri Temizalp ve Yusuf Ziya Güneş oligarşinin resmi zor güçleri tarafından katledildiler.

Beylerderesi bir dönemin sonu, yeni bir dönemin başlangıcı oldu.

28 Mart 1975 tarihinde AP, MHP, MSP ve CGP'nin Milliyetçi Cephe hükümetini (I. MC) kurmalarıyla birlikte, hemen her yerde faşist milis saldırılar yoğunlaşmaya başlamıştı. 8 Kasım 1974 tarihinde ODTÜ ve Hacettepe baskınıyla birlikte yeniden başlayan faşist milis saldırılar, MC hükümetinin kuruluşuyla birlikte, ülkenin her yanına yayılmaya başladı. 19 Aralık 1974'de Şahin Aydın, 23 Ocak 1975'de Kerim Yaman, 24 Nisan 1975'de Abdi Gönen, 25 Nisan 1975'de Yükseliş'de 2 yaşında bir çocuğun öldürülmesi, 27 Nisan 1975'de Kars'ta Mehmet Toprak, 13 Mayıs 1975'de Sivas'da Hüseyin Esen, 12 Haziran 1975'de Artvin-Şavşat'ta Hasan Şimşek, 11 Temmuz 1975'de Bursa'da Ahmet Kırbulak, 15 Ağustos 1975'de Kırşehir'de Ahmet Deveci faşist milisler ta-

rafından öldürüldüler.

Böyle bir ortamda, kaçınılmaz olarak, kendisine devrimciyim diyen her kişi, bireysel olsa bile bir karar vermek zorundadır.

Böyle bir ortamda, devrimci örgüt için, gerek planlı, programlı ve sistemli olarak iktidarın ele geçirilmesi yönündeki devrimci mücadelenin yürütülmesi, gerekse ülkede gelişen politik olaylara tavır almak ve bu somut siyasi gerçekleri teşhir ederek kitleleri bilinçlendirip örgütlemek için Öncü Savaşının başlatılması kaçınılmazdı.

Ve tarihler 20-21 Ocak 1976'yı gösterirken, İlker Akman, Hasan Basri Temizalp ve Yusuf Ziya Güneş ilk silahlı eylemleri gerçekleştirmek üzere Sivas'a gitmek üzere yola çıktılar.

Sivas'ta MHP'ye yönelik üç bombalama eylemi gerçekleştirildikten sonra Malatya'ya geçen yoldaşlarımız, akşam saatlerinde kalacakları yere doğru giderken kimlik kontrolü yapan polislerle karşılaştılar. Polislerle silahlı çatışmaya girdiler ve çatışmada bir polis ile bir bekçi öldürüldü. Olay yerinden

hızla uzaklaşmış olmasına rağmen, bölgeden çıkılması gerekiyordu. Bu amaçla, Malatya dışına çıktılar. Ağır kış koşullarında Beylerderesi bölgesine zorlukla ulaşılar. Buradan tren yolunu kullanarak çıkmayı düşünüyorlardı. Ancak Kızıldere öncesindekine benzer boyutta bir insan avı başlatılmıştı. Harekâtı, 12 Mart döneminin İşçileri Bakanlarından Ferit Kubat yönetiyordu. 1972'deki Ünye olayı sonrasında sürdürülen harekâta benzer bir harekât yürütüldü.

Gerek Malatya içine, gerekse Malatya çevresine yoğun asker ve polis sevkıyatı yapıldı. Hemen her yer denetime alındı. Buna bağlı olarak, demiryolu hattı asker ve polisler tarafından denetleniyordu. İşte bu sırada bir askeri tim, Beylerderesi bölgesinde demiryolu hattı üzerinde yoldaşlarımızla karşılaştı. Bunun üzerine yoldaşlar, hızla en yakındaki kayısı kurutma evlerinden birisine girerek, çatışmaya hazırlandılar. Yüzlerce polis ve asker tarafından kuşatılan evde çatışma üç saat sürdü. Havadan helikopterlerle bombalanan ev, yerden açılan yoğun ateş altında Kızıldere'deki gibi yıkıntı haline getirildi. Yoldaşlarımızın ellerinde tek bir tabanca bulunmasına rağmen, teslim olmadılar.

Üç saat sonunda Hasan Basri Temizalp ve Yusuf Ziya Güneş yoldaşlar öldürülmüş, İlker Akman yoldaş ağır yaralı olarak ele geçirilmişti. Ancak yaralı bile olsa, onlar tehlikeliydiler ve İlker yoldaş orada öldürüldü. Daha sonra, yoldaşlarımızın cesetleri, polis arabalarının arkasına bağlanarak, kilometrelerce sürüklenip götürüldü.

Ve böylece, 30 Mart 1972 Kızıldere'den

sonra, oligarşi bir kez daha silahlı devrimci mücadeleyi sürdüren kadrolara karşı imha eylemini tamamlamış oluyordu. Yine de, Beylerderesi'nin, Kızıldere'nin bir devamı olduğu gerçeğini ortadan kaldıramadılar.

Beylerderesi olayı, ülkemizdeki silahlı devrimci mücadelenin, özel olarak da THKP-C'nin savaşında bir dönüm noktasıdır.

Beylerderesi, devrimci mücadelede zafer ve ölümden başka seçeneğin olmadığını somut olarak ortaya koymuştur.

Beylerderesi, sadece ideolojik-teorik sözler söyleyerek, ideolojik-teorik konularla ilgilenecek, entelektüel tartışmalar yaparak devrimcilik yapılamayacağına gerçekliği olmuştur. Devrim için savaşmaya komünist denilemeyeceği, bir kez daha Beylerderesi ile gösterilmiştir.

Beylerderesi, bir dönemin bitişi, yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur.

İlker Akman, Hasan Basri Temizalp ve Yusuf Ziya Güneş, 26 Ocak 1976 günü Malatya-Beylerderesi bölgesinde oligarşinin zor güçleriyle giriştikleri çatışmayla, bir dönemin sona erdiğini ilan etmişlerdir.

Bu öyle bir dönemdir ki, 1960'ların ortalarından itibaren gelişerek yükselen devrimci mücadelenin 1971'de THKO ve THKP-C'nin silahlı eylemleriyle ulaştığı düzey karşısında emperyalizmin ve oligarşinin 12 Mart muhtırasıyla başlattığı karşı-devrimci saldırı, imha ve pasifikasyon dönemidir.

Beylerderesi bu dönemi sona erdirmiştir.

YÜKSEL ERİŞ

1951 Tekirdağ/Şarköy
21 Ocak 1977/Trabzon

1951 yılında Tekirdağ'ın Şarköy ilçesinde doğdu. Devrimci mücadeleye, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Müzik bölümüne girdikten sonra aktif olarak katıldı. 30 Mart 1972'deki Kızıldereli olayından sonra THKP-C'nin yeniden örgütlenmesinde etkin olarak çalıştı. 1974 yılına kadar ülkenin değişik yerlerinde örgütlenme çalışmalarını sürdürdü. Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi/Halkın Devrimci Öncüleri'nin kurucularından olan Yüksel yoldaş, ülkenin değişik bölgelerinde örgütcü ve yönetici olarak görev yaptı. 1976 yılına kadar sürdürdüğü Güney Anadolu bölge yöneticiliğinden Karadeniz bölge yöneticiliğine atandı ve kır gerillasının stratejik hazırlıklarını yönetti. THKP-C/HDÖ Merkez Yönetim Komitesi üyesi olarak "26 Ocak Harekâtı" için bulunduğu Trabzon'da 21 Ocak 1977 günü şehit düştü.

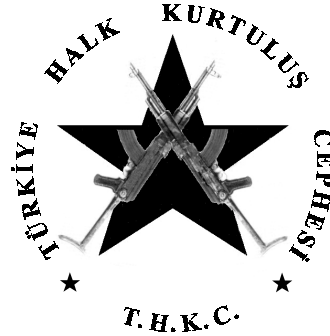

NEDİM ATILGAN

1959 Uşak/Karahallı-25 Şubat 1981 Selendi

1959 yılında Uşak ilinin Karahallı ilçesinde doğdu. Küçük yaşta ailesi İstanbul'a taşındı. İlkokulu bitirdikten sonra işçi olarak çalışmaya başladı. 1979'dan itibaren THKP-C/HDÖ üyesi olarak örgütsel faaliyetlerde bulundu. 1980 Kasım'ında gözaltına alındıktan sonra hiçbir suçlamayı kabul etmedi. Bir süre sonra zorla askere alındı. "Halkın silahlı devrimcilere ihtiyacı varken, oligarşiye askerlik yapmak olanaksızdır" diyerek birlikten firar etti. Profesyonel olarak örgütsel faaliyetlere katıldı.

1981 Şubat ayında oligarşinin kuşatma ve imha operasyonlarından kurtulmak amacıyla çıktıkları Selendi-Kula dağlarında, bir grup yoldaşı ile birlikte çembere alındılar. Bir hafta süren kuşatma sonunda 25 Şubat 1981 günü meydana gelen bir çatışmada şehit düştü.

MUSTAFA ATMACA

1948 Sivas/Kangal-29 Şubat 1992 İstanbul

1948 Sivas/Kangal doğumlu Mustafa Atmaca, işçi olarak değişik işyerlerinde ve fabrikalarda çalışmış ve 1976 yılında Sefaköy'de metal işkolunda çalıştığı fabrikada işçi olarak çalışan Mehmet Yıldırım yoldaşla tanışarak THKP-C/HDÖ örgütsel ilişkileri içine girmiştir. Bu tarihten sonra sendikal faaliyetlerde bulunan Mustafa yoldaş, 1978 yılında bağımsız Çağdaş Maden-İş Sendikası Genel Başkanlığına seçilmiştir. 12 Eylül askeri darbesiyle birlikte, tüm sendikalar gibi, Çağdaş Maden-İş de kapatılmış ve Mustafa yoldaş ve diğer sendika yöneticileri hakkında değişik davalar açılmıştır.

1981 Mart ayında örgüte yönelik bir operasyonda gözaltına alınmış ve birbuçuk ay sonra tutuklanarak Alemdağ cezaevine gönderilmiştir. 1983 yılında tutsaklığı sona erdikten sonra iki yıl Tekirdağ'da zorunlu ikamete tabi tutulmuştur. İşkence ve tutsaklık koşullarından kaynaklanan hastalık, etkin bir biçimde devrimci faaliyetlere katılmasını engellemiş ve her türlü olanaksızlıklar içinde sürdürülen tedavisi başarılı olmamış ve 29 Şubat 1992 günü yaşamını yitirmiştir.

ULAŞ BARDAKÇI

1947 Hacibektaş
19 Şubat 1972 İstanbul

**Hele Ulaş'a Ulaş'a
Ulaş benzerdi güneşe
Ulaş gardaş can veriyor
Yüreğim düştü ateşe.**

**Ulaş'ın elinde mavzer
Mavzeri türküye benzer,
Bizimkiler böyle ölür
Böyle ölür bizimkiler**

**Tohumlar düştü toprağa
Donandı yeşil yaprağa
Kurban olam kurban olam
Seni yaratan toprağa.**

Mevcut Durum Tahlili ve Yöntem

Marksizm-Leninizm, gelişen olayları etkileyen çelişmeleri yakalayan ve genel gelişme dinamiğine bağlı olarak ön plana çıkararak unsur, çözücü eylemi öne çıkararak bir eylem kılavuzudur. Buna uygun düşen ve içinde bulunulan durumu sergileyen tahliller, her şeyden önce, içinde bulunulan durumun tarihi köklerini "içinde bulunulan an"ın pratiği ile olan bağlarını açığa çıkaracak biçimde olmalıdır. Durum tahlilleri, toplumdaki sınıflararası ilişki ve çelişkileri, genele (sisteme) bağlı bir biçimde değişimini (içinde bulunulan pratiği de kapsayacak biçimde) kısa bir tarihi dilimde inceler. Tahliller analitik bir metodla, gelişen olguları (unsurları) tespit eder, bu unsurlar arasındaki ilişkiyi kurar ve gelişim çizgisini tayin eder. Ne var ki, sadece olguları yakalayıp aralarındaki ilişkileri tespit etmek yetmez. Bu kadarı ile yetinmek yüzeyseldir ve antimarksisttir. Esas olan, olaylar içinde gelişen unsurların (olguların) iç çelişkilerini yakalamak ve bu çelişkilerin ortaya çıkardığı o döneme ilişkin öne çıkan gelişmeyi ve hareketin yönünü tayin etmektir. Pratiğe yönelmeyen ve salt dışsal gözlemciliği taşıyan durum tahlilleri, gözlemciliğin (amprizmin) pasifizmini taşır ve devrimci hareketi yönlendiremez. Durum tahlilleri özünde sınıfsal tahlillerdir ve toplumu kavrayışın ürünleridir. Olayların gelişimi, ülkenin (özel olarak Türkiye'nin) emperyalist sistemin belirleyiciliğinde sınıfların alacağı tavra göre biçimlenir. Ülkedeki ekonomik, sosyal ve siyasal yapı nasıl sınıfların hareketini yönlendirirse, sınıfların tavrı da ülkenin yapısını aynı şekilde etkiler. Devrimci proletarya için önemli olan, ülkenin içinde bulunduğu durumu doğru tespit ederek ona uygun düşen (devrimci hareketi yönlendiren ve bu hareket içindeki sınıfsal öncülüğü koruyan) sınıfsal taktik tavrını belirlemektir. Nasıl ki durum tahlilleri sınıflar arası ilişki ve çelişkilerin kavranmasını ifade ederse, her tavrı da sınıfsal bir karakter taşır. Proletarya adına hareket ettiğini söylemek ve proletaryaya "sahip" çıkmak (uvriyerizm) proletarya öncülüğünü getirmez. Esas olan, mevcut durumu, gelişmenin temel hareketini kavradıktan sonra ona uygun düşen proleter tavrı geliştirmektir.

Olayların görüntüsünde kalan vulgar tahlillere dayanarak alınacak tavrı, olguların iç dinamiğini kavrayamadığından olayların gerisinde kalmaya mahkumdur. Olayların ardından gelecek aktivist tavrı ise, gerçek bir aktivizmi (doğru ve çözücü olan) değil, sahte, "sol"a açık ve özde sağ bir görüşü ifade eder. Sonuç, söz konusu olan politik pasifizme varıştır.

Yanlıştahlil ve tavrıların (istenildiği kadar olgulara dayandırılınsın ve sınıfsal olduğu iddia edilsin) bizi Marksizm-Leninizmden uzaklaştıracığı, proletaryanın

öncülüğünden saptıracağı ve bizi diğer sınıfların (özellikle küçük-burjuvazinin) seviyesine indireceği bilinmelidir.

Devrimimize proletarya dışındaki diğer emekçi sınıfların da katılacağı düşünülürse, proletaryanın öncülüğünün titizlikle korunması da o derece önem kazanır. Proletaryanın öncülüğü de (bu konudaki stratejik çözümleme yapıldıktan sonra) taktik meselelerde ortaya çıkar ve somutlaşır.

Taktik meseleler pratiğe ışık tutucu somut çözümler olması nedeniyle devrimci pratiğin turnosoludur. Taktik sorunların pratiğin yönlendirilmesinde ortaya çıkması, devrimciler arasındaki teorik ve pratik tartışmaların, farklı görüşlerin çarpıştığı bir alan olmasına neden olur. Devrim adına hareket eden her fraksiyon veya her ideolojik-politik görüş, olayların öne çıkardığı taktik sorunlarda kıyasıya çarpışır. Olayların nasıl gelişeceği ve götürücü dinamiğin ne olduğu önceden kesin olarak bilinemeyeceğinden (elbette bu "bilinemezlik", pratiğin nasıl şekilleneceğinin pratik ortaya çıkmadan bilinemeyeceği anlamında bir bilinemezliktir, yoksa olayların ne yönde gelişeceği bilimsel olarak bilinebilir) taktik sorunlar oportünizme ve revizyonizme açıktır. Ve revizyonistler taktik meselelerde ahkam kesmekten pek hoşlanırlar. Pratiğin canlı pınarında ise revizyonist görüşler açığa çıkar. Ne var ki, Marksist-Leninistler için bu durumlardaki görev, devrimci savaşın rotasını düzenlemek olduğu kadar, revizyonizmin yüzünü açığa çıkarmaktır da. Bu görev son derece önemlidir. Zira revizyonizmin egemen olduğu bir görüşle geliştirilecek taktik tavır, stratejik bir önem taşıyabilir ve devrimci hareketin kesin yenilgisine neden olabilir. Biz, her taktik meselede, karşı-devrime karşı başarılı olacağımızı iddia edemeyiz. Böylesi bir görüş idealizme saplanmak olur. Ancak, bazen öyle taktik meseleler vardır ki, stratejik öneme sahiptir ve stratejiyi belirler. Böylesine stratejik öneme haiz taktik meselelerde ise revizyonizme kesin darbeler indirmek ve insiyatifi kaptırmamak gerekmektedir. Taktik meselelerde devrimci pratiğin ve özellikle proletaryanın görevi, gerek tahlilleriyle ve gerekse politikayı belirleyen tavrıyla diğer sınıfların seviyesine inmek değil, aksine diğer sınıfları proletaryanın yanına yükseltmek olmalıdır. Revizyonist görüşler ve taktikler bizi, diğer sınıfların seviyesine indirir, proletaryanın ittifaklarını parçalar. Oysa doğru taktik tavrılar ve şiarlar, ittifakların temelini teşkil eder.

* * *

Ülkemizde feodalizmin hemen hemen tasfiye edilmiş olması, ancak bu tasfiyeye uygun düşen bir nitelikte kapitalizmin gelişmemiş olması, hem yarı-feodal üretim ilişkilerinin kısmen yaşamakta olmasının, hem de sınıfsal olarak feodallerin üst-yapıdaki etkinliklerinin maddi temelini oluşturmaktadır. Bu çözümlerlerden, ülkedeki ekonomik ve siyasi kargaşanın nedeninin, emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin devamını sağlayan hareket ile feodal üretim ilişkilerinin (üst-yapısı ve hatta siyasi etkinlikleri de dahil) hareketi arasında çelişme olduğu yanılığına varılmamalıdır. Böylesine bir yanılığ, temel çelişmeyi gözden kaçırmak olduğu gibi, tekeli burjuvaziye misyon yüklemek olur. Bu görüş, devrim sorunlarında karşımıza tehlikeli (saptırıcı) bir biçimde çıkar...

Emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin, ülkenin iktisadi evrimi ile çatışma ve "uyum" durumu, sınıfsal plana, oligarşinin başta proletarya olmak üzere, emekçi yığınlarla çatışması, feodallerle "uyum" lu çatışması, köylülükle "iktisadi uyum" çerçevesinde "uyum"u şeklinde yansır. Oligarşinin feodallerle ve köylülükle olan uyumu, ülkedeki nispi demokratik ortamın temelini oluşturur.

Ülkedeki nispi demokratik ortam, feodallerin üst yapısal olarak varlıklarını sürdürmeleri için gerekli bir "demokratik" ortam olduğu gibi, köylülüğe de o iktisadi "uyum" için gereklidir.

Tarihi gelişim içinde bu nispi "demokratik" ortamın yaşatılmasında feodallerin varlıklarını üst yapıda devam ettirme gerekçesi, emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin feodal üretim ilişkisi ile çatışmasının artması ve feodallerin tasfi-

yesi oranında ortadan kalkmaktadır. Ancak, bu durumdan dolayı, nispi demokratik ortamın kaldırılma durumlarında, tekelci burjuvazinin feodallere tavır almasını "tek başına" ele almak, hele hele "uyum" için buna başvurduğunu söylemek, son derece büyük hatadır. Böylesine bir hata içinde olmak, bizi oligarşinin yanına savurur. (Ülkemiz devrimci pratiğinde bunları gördük ve görmekteyiz.) Bugün ülkemizde nispi demokratik ortamın yaşamasının temel nedeni, köylülüğün (ve ülkemizde tarihi bir etkinliği olan şehir küçük burjuvazisinin sosyal ve siyasal olarak) iktisadi "uyum" içinde siyasal olarak yedeklenmesindedir. Bir başka deyişle, ülkemizdeki nispi demokratik ortamın yaşamasının sınıfsal temelinde, köylülüğün ikili tavrı yatar. Köylülüğün bu ikili karakterinin kavranması, bizi daima sapmalara sürükler...

Toplumumuzda da köylülüğün ikili karakteri, onun hem tekelci burjuvaziye hem de proletaryaya yedeklenmesinin temelini oluşturur. Köylülüğün oligarşiye yedeklenmesinin subjektif temelini, mevcut üretim ilişkilerinin kapitalist karakteri, objektif temelini de feodal üretim ilişkilerinin çözülmesi ve üretici güçlerdeki nispi gelişme teşkil eder. Bu "uyum", köylülüğün oligarşiye siyasal olarak yedeklenmesinin ve nispi demokratik ortamın maddi temelidir. Bu aynı zamanda, sosyal reformizmin de maddi temelidir. Ne var ki, bu yedeklenme mutlakaştırılmamalıdır...

Sınıfsal olarak oligarşinin hareketine karşılık proletaryanın, köylülüğün ve şehir küçük burjuvazisinin (genel olarak geniş emekçi yığınlarının) hareketi temelinde çatıştığından, mevcut üretim ilişkileri içinde toplumsal dengeden söz edilemez. Söz konusu olan, sürekli bir dengesizliktir. Bu durum, ülkedeki bunalımın sürekliliği demektir.

Ülkede sürekli bir dengesizliğin olması, emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin mevcut durumu devam ettirebilmek için "güç"lerini kullanmasının ve "denge"yi bu şekilde kurmaya yönelmesinin objektif temelidir.

Ülkedeki üretici güçlerin gelişme seviyesi, dengesini metropollerde bulduğundan, oligarşi, üretim ilişkilerini devam ettirme görevini, siyasal zoru askeri biçimde maddeleştirmenin şartları içinde yerine getirebilir. Bu durum, geri-bıraktırılmış ülkelerin aynı zamanda emperyalizmin zayıf halkaları olmaları da demektir.

Emperyalizmin dünya ölçeğinde uygulamak zorunda olduğu zor, ülkede oligarşinin siyasal zoru olarak somutlaşır. Ve emperyalist-kapitalist üretim ilişkileri yaşadığı sürece, bu siyasal zor da varlığını devam ettirecektir. Ve kendisine yönelen her sınıfsal tavra karşı askeri bir biçimde maddeleşecektir. Siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesi, ülkedeki dengesizlik nedeniyle, aslında sürekli bir niteliktir. Emperyalizmin Türkiye'de bulunmasından (gizli işgalinden) dolayı, iktisadi yapıdaki dengesizlik, sosyal ve siyasal plana da yansır. İktisadi planda en rahat bir biçimde mallar üzerinde gözleyebileceğimiz bu durum, sosyal planda, ülkedeki üst yapı kurumlarında ve kültüründe, siyasal planda da siyasal zorda somutlaşır.

Marks, "maddi hayatın üretim tarzı sosyal, siyasal ve genel olarak entelektüel hayat sürecini şartlandırır" der.

Ülkedeki emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerine uygun olarak gelişen üretim, kendi hayat sürecini de şartlandırır. Bu şartlandırma içinde ortaya çıkan çelişkilere ve sınıfların tepkilerine karşı, oligarşinin bir üst belirlenme olan siyasal yaşantısını sürdürme şartı, siyasal zorunu kullanması (onu kullanmaya zorunlu kılınması) şeklindedir.

Siyasal zor, oligarşinin elinde ilk şart olarak, oligarşinin siyasal hakimiyetini koruması şeklinde görevini somutlaştırır. Kuşkusuz en önemli araç, devlet aygıtıdır. Devlet, bu dönemde, hakim sınıfların karakterine bürünerek, oligarşik devlet niteliğini almıştır. Siyasal zorun bu biçimdeki görevi ona, üretim ilişkileri tarafından verilmiştir. Ve temel görevi, mevcut üretim ilişkilerinin devamını sağlamayı yerine getirmektir. Bu görevin yerine getirilişinde "zor"un askeri bir biçimde maddeleşmesi ve görünür olması, a) Hakim sınıfların kendi iç çelişkileri yüzünden idare edememeleri, b) Gelişen sınıfsal muhalefetlerin mevcut üretim

ilişkilerini tehdit eder bir nitelik almaları, c) Doğrudan doğruya iktidara yönelik bir siyasal alternatifin ortaya çıkması durumlarında olur. Ülkemizde özellikle 12 Mart ertesi uygulamalardan sonra, hakim sınıfların kendi iç çelişkilerinden dolayı yönetimin askerileşmesi beklenemez. Bu nedenle, siyasal zorun askeri bir biçimde kendini göstermesi, mevcut üretim ilişkilerine yönelik muhalefetin görüldüğü yerlerde ve oligarşiye alternatif bir gücün ortaya çıkması zamanlarında olacaktır. Bir başka deyişle, oligarşi emekçi yığınların muhalefetinin topyekün muhalefete dönüşmesine hiçbir zaman izin vermek istemeyecek ve daha mevzi durumlarda iken uygulayacağı zor ile onu sindirerek, kitleleri pasifize etmeye çalışacaktır. Ülkedeki şekli demokratik ortam içinde gündemde olan bu uygulamada oligarşi, gerek nispi demokratik ortamın maddi koşullarını kullanarak yapacağı ideolojik ve politik saptırmalarla, gerekse de gelişen muhalefeti icazetli sosyalistler ve küçük-burjuva demokratlarına kanalize ederek, mevcut üretim ilişkilerine ve iktidara yönelik siyasal bir nitelik almasını engellemeye çalışacaktır. Ne var ki, bu nispi demokratik ortam içinde, ilk bakışta demokratik mevzi ve haklar mücadelesi şeklinde görülen bu demokratik muhalefet dahi, bir süre sonra oligarşinin kaçınılmaz bunalımları gereği, varlığı devam ettirilmemesi gereken bir unsur haline dönüşmektedir. Bu halde oligarşinin siyasal zorunu askeri bir biçimde görüntülemesi, şaşkırtıcı olmayacaktır. Böyle bir durumda şaşkırtıcılar ise, yalnızca bütün bu uygulamaları provokasyon olarak gören küçük-burjuva demokratları olacaktır.

Oligarşinin, proletaryanın siyasal özgürlüğünü ortadan kaldırarak ve emekçi yığınların tepkilerini siyasal zoru ile pasifize ederek yaşantısını devam ettirdiği yönetime, oligarşik yönetim veya sömürge tipi faşizm adı verilir.

Bu yönetim biçimi, metropollerde görülen, ne demokratik ne de faşist yönetimlere benzer. Onlardan gerek biçim, gerekse de muhteva olarak farklıdır. Geri-bıraktırılmış ülkelerin karakterine özgüdür.

Bizim gibi ülkelerde maddi üretimin ve mevcut üretim ilişkilerinin seviyesine uygun olarak ortaya çıkan oligarşik yönetim, proleter devrimci hareketin de karakterini belirler. Bizim gibi geri-bıraktırılmış ülkelerin karakteri, devrimci savaş, politikleşmiş askeri savaş olarak karakterize eder.

[İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz.*]

Devrimin Yolu (II) Devrimci Mücadele ve Mücadele Biçimleri

“Proletaryanın sınıf savaşı **ideolojik**, **ekonomik** ve **politik** olmak üzere üç cephede birden cereyan eder. Burjuva ideolojisine ve sapıtmalarına karşı, proletaryanın devrimci savaşı **ideolojik bir savaştır**; işçi ve emekçi sınıflarının hayat ve çalışma şartlarını düzeltme şeklinde günlük mücadelesi **ekonomik mücadeledir**. Direkt gerici sınıfların yönetimini hedef alan mücadeleler ise **politik savaştır** (...) İhtilâlcî parti, bu üç cephede, her cephenin imkanlarını en iyi şekilde harekete geçirerek savaşıyor partidir.”¹

İdeolojik mücadele, sınıf mücadelesinin düşünsel plandaki durumudur. Egemen sınıfların sömürülerini meşrulaştırma ve sömürüyü devam ettirme yollarından birisi de, kitlelerin egemen sınıfların istediği çerçevede düşünmelerini sağlamaktır. Bir başka deyişle, ezilen ve sömürülen kitlelere, mevcut düzeni kabul etmelerini sağlamak için, egemen sınıfların çıkarlarının ifadesi olan ideoloji kabul ettirilir. Ezilen ve sömürülen kitlelerin mevcut düzeni değiştirebilmeleri için, egemen sınıfların ideolojisi yerine, kendi ideolojilerini bilmeleri, kavramaları gerekir. Bu, bir yandan kendi ideolojilerini öğrenmeyi (ideolojik eğitim), diğer yandan egemen sınıfların ideolojilerinin niteliğini kavramalarını gerekli kılar. İdeolojik mücadele, egemen sınıfların ideoloji-

lerinin, ezilen ve sömürülen kitlelerin ideolojilerini bozma, kendine tabi kılma gayretlerini boşa çıkarmayı da içerir (sapmalara karşı mücadele).

“Teori, kitlelerin arasına girdiğinden başlayarak, maddi bir güç haline gelir.” (Marks)

İdeolojik mücadele, kitlelerin iktidar mücadelesinin (politik mücadele) bir parçasıdır. İdeolojik mücadele, kitlelerin mevcut düzenin değişmesinin nesnel koşullarının mevcut olduğu durumlarda, bu değişimin mümkün olduğu fikrinin kavranılmasıdır. Bu niteliği ile ideolojik mücadele, politik propaganda ile çakışır.

İdeolojik mücadele, kitleleri harekete geçirir; kitle hareketini birleştirir ve süreklilik sağlar (örgütleyicidir) ve de mevcut düzeni değiştirmeye yöneliktir (devrimcidir).

Ekonomik mücadele ise, emekçi kitlelerin “kapitalistlere ve hükümete karşı” çalışma ve yaşam koşullarını değiştirmek ve iyileştirmek için yürütülen mücadeledir. Bu mücadele, kitlelerin kendi sınıf çıkarlarının bilincinin ilk ve basit bir ifadesidir ve bu bilinci yaygınlaştırır. Bu bilince, kitlelerin yaşam ve çalışma koşullarının bozukluğunun ve bunun “iyileştirilebileceğinin” bilinmesi demektir. Ekonomik mücadelenin bu durumu, mücadelenin sürdürülüş biçimini ve örgütlenmesini karakterize eder. Ekonomik mücadele, doğrudan, kitlelerin yaşam ve çalışma koşullarının teşhir edilmesi, mevcut koşullar içinde bunun daha iyi olabileceğinin anlatılması ve koşulları iyileştirmek

¹ THKP, “İhtilâlin Yolu”, I Nolu Bildiri.

amacıyla örgütlenmesi ve eyleme geçişi ifade eder. Ekonomik mücadelenin en önemli özelliği, düzenin yasal sınırları içinde, koşulları değiştirmek için değil, düzeltmek için yürütülen mücadele olmasıdır. Ancak, düzen içinde, düzenin varetği koşulları düzeltme mücadelesi olduğu için, düzene karşı bilincin (politik bilinç) oluşumuna da hizmet eder. Lenin'in deyişiyle, ekonomik mücadele kendiliğindengelleme bilinç unsurunu içinde taşır. Keza ekonomik mücadele, birlikte ve örgütlü mücadele olduğu için, kitlelerde birlik ve örgütlü hareket bilincini geliştirir.

Ekonomik mücadelenin en bilinen örgütlenmesi sendika ve en yaygın biçimi ise ekonomik grevdir. Grev, üretimi geçici bir süre için durdurmak anlamı ile, tüm sınıflar için de geçerli ekonomik eylem biçimidir. Ekonomik grev, bir mücadele biçimi olarak öncesi ve sonrası ile bir bütün hareketi, faaliyeti, çalışmayı ifade eder. Bir başka deyişle grev, (grev anından önce) işçi ve emekçilerin grevin nedenlerini ve amaçlarını bilmeleri, grevi yapmaları ve de (grev sonrasında) amaçlara ne kadar varıldığı ve neden gerçek kurtuluşu yaratmadığının anlatılması sürecinin somut ifadesidir. Ancak bu hali ile, sürekliliği ve politik mücadeleyle olan bağlantısı açık hale gelir.

“Politik mücadele, devrimci yayınla yapılan politik propagandanın, politik nitelikteki kitle gösterilerinden, politik grevlere ve de gerilla savaşına kadar çeşitli biçimlerde cereyan eden”² ezilen ve sömürülen sınıfların iktidar mücadelesidir. “Gerçek sınıf savaşı” olarak ifade edilen politik mücadele, devrimci mücadelenin somut gerçekliğidir.

Politik mücadele, iktidar mücadelesidir ve politik bilinç gerektirir. Bu nedenle kitlelerin mevcut düzenin değişmesi gerektiğinin bilincinde olmaları ve değiştirmek için harekete geçmeleri şarttır. Bu anlamı ile, politik mücadele, kitlelerin devrim için bilinçlendirilmesi-örgütlenmesi-harekete geçirilmesi mücadelesinin bütünüdür.

Politik mücadele, bu amacın gerçekleştirilmesini engelleyen, geciktiren her şeye karşı yürütülen mücadeledir. Bu nedenle, egemen sınıfların zorunu bertaraf etme

(askeri savaş) görevi, politik mücadelenin içindedir. Silahlı mücadelenin politik mücadelenin en üst ve en etkili biçimi olması bunu ifade eder. “Savaş, politikanın başka araçlarla (şiddet) araçları ile sürdürülmesidir.” Ancak politik mücadelenin askeri nitelik alması, yani silahlı mücadele biçimine dönüşmesi, bazı nesnel ve öznel koşulların varlığını öngerektirir. Nesnel olarak, egemen sınıfların kendi iktidarlarını siyasal zorla sürdürüyor olmaları şarttır. Öznel olarak da, kitlelerin, egemen sınıfların iktidarı siyasal zor kullanarak sürdürdüğünün bilincinde olmalarını gerekir.

“Politika ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir. Politikanın ekonomiye nazaran önceliğini kabul etmemek olmaz. Aksini düşünmek, Marksizmin ABC'sini unutmak olur.”³

Politika ile ekonomi arasındaki ilişkinin kavranılmaması ekonomizm sapmasının temelini oluşturur. (Ekonomizm, politik mücadelede ortaya çıkan bir sağ-sapmadır.) Özellikle hükümete karşı yürütülen ekonomik mücadele, politik mücadele ile karıştırılır ve politik mücadelenin yerine geçirilir. Böylece tüm çalışmalar politik mücadele adı altında, yaşama ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi (düzeltilmesi) için yürütülen ekonomik mücadeleye indirgenir. Bu da örgüt biçimlerinden, bilincin niteliğine ve eylemin biçimine kadar her şeyde kendini gösterir. Ekonomik mücadele, tek tek kapitalistlere ve hükümete karşı “elle tutulur, somut sonuçlar vaat eden” (Lenin) bir mücadeledir. Bu anlamda ekonomik mücadelenin başarıya ya da başarısızlığını “elle tutulur, somut sonuçlar” belirler. Bu da devrimci saflarda, kısa dönemde hiçbir somut sonuç vaat etmeyen bir mücadelenin (politik mücadele) gereksizliği ya da yanlışlığı fikrini yaratır ki, sonuç, devrimci mücadeleyi kendiliğindengelleme harekete, bilinçsiz bir sürece indirger.

“Rusya’da, ilk bakışta, otokrasinin boyunduruğu, sosyal-demokrat örgütlerle işçi dernekleri arasındaki her türlü ayrımı silmektedir, çünkü bütün işçi dernekleri ve bütün inceleme çevreleri yasaklanmıştır ve işçilerin iktisadi mücadelesinin başlıca belirtisi ve silahı olan grev, adı bir

² THKP, “İhtilâlin Yolu”, I Nolu Bildiri.

³ Lenin, *Collected Works*, C: 42, s. 278.

suç sayılmaktadır (bazan da bir siyasal suç!). Böylece, bizdeki durum, bir yandan iktisadi mücadeleyi yürüten işçileri siyasal sorunlarla uğraşmaya 'iterken', öte yandan sosyal-demokratları da, sendikacılıkla sosyal-demokrasiyi birbirine karıştırmaya 'itmektedir'.⁴

Lenin'in belirttiği bu durum, burjuva demokratik devrimin tamamlanmadığı tüm ülkeler için geçerlidir. Bu, ekonomik mücadelenin, aynı zamanda, demokratik nitelikte olması, demokratik hak ve istemlerin ekonomik mücadele çerçevesinde yürütülmesi demektir. Keza aynı durum, ekonomik mücadelenin, bizzat polis tarafından, politik bir nitelik almasına neden olur. Ancak bu mücadele, politik mücadele değildir. Devrimci politik mücadele olabilmesi için, mücadelenin tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir.

"Sosyal-demokrasinin siyasal mücadelesi, işçilerin işverenlere ve hükümete karşı iktisadi mücadelesinden çok daha geniş ve karmaşık bir mücadeledir. Aynı biçimde (ve bundan ötürü), devrimci sosyal-demokrat partinin örgütlenmesi, kaçınılmaz olarak, işçilerin iktisadi mücadele için örgütlenmesinden, aynı türde bir örgütlenme olmak zorundadır."⁵

Bizim gibi ülkelerde, emekçi kitlelerin (işçilerin ve köylülerin) ekonomik hak ve talepler mücadelesi, demokratik bir mücadele olduğu için, nesnel değer ve kapsamı bakımından anti-emperyalist, anti-oligarşik bir niteliktedir. Ancak mücadele, ekonomik mücadele temelinde sürdürüldüğünden, devrimci politik mücadele değildir. Ülkede sürekli ekonomik bunalımın mevcudiyeti ve ekonominin dengesini metropollerde bulması nedeniyle, ekonomik-demokratik mücadele, oligarşinin siyasal zoru (askeri biçimde maddeleşme koşullarında sürdürülen bir zordur) ile yüzyüzedir. Bu nedenle, en masum bir ekonomik istekli hareket bile kitlelerin polisle çatışmasına (silahlı devrimci mücadelenin gelişmesine paralel olarak silahlı çatışmaya) yol açar, yani siyasal niteliğe dönüşür.

Bu gerçekler kavranılmazsa (hangi bi-

çimde olursa olsun) politik mücadele, ekonomik-demokratik mücadele düzeyine indirgenir ve kaçınılmaz olarak devrimci mücadeleyi engeller. Lenin, bu karıştırmaların nelere sebebiyet verdiğini şöyle ifade ediyor:

"Gerçekten de, gözümüzün önüne, 'işverenlere ve hükümete karşı iktisadi mücadele'ye yüzde doksan-dokuz gömülmüş olan kimseleri getiriniz. Bunlardan bazıları, eylemlerinin tamamı süresince (dört ila altı ay) daha çapraşık bir devrimciler örgütünün gereğini düşünmek zorunluluğunu hiç bir zaman duymayacaktır. Başkaları, belki de, oldukça geniş ölçüde dağıtılan bernştayncı yazına raslayacaklar ve, bunun etkisi altında 'günlük tek düze mücadelenin' ileriye hareketinin derin anlam taşıdığı inancına varacaklardır. Başkaları da, belki, 'proletaryanın mücadelesiyle sıkı ve organik bağlar kurma', sendika hareketiyle sosyal-demokrat hareket arasında bağlar kurma örneğini bütün dünyaya gösterme gibi çekici bir düşünceye kapılacaklardır."⁶

Şu, mutlak suretle kavranılmalıdır: Politik mücadele, kısa dönemde "elle tutulur, somut sonuçlar vaat" etmez ve veremez; onun somut sonucu, politik iktidarın ele geçirilmesidir.

Politik mücadelenin bu niteliği açıklık kazandığında, oportünizm bu sefer de "bugünkü hareketin zorunlu kıldığı biçim kabul edilmelidir" diyerek ekonomik-demokratik mücadeleyi temel almayı haklı göstermeye çalışmaktadır. Oportünistlere göre, "Özlemi duyulacak olan mücadele, mümkün olan mücadeledir, ve mümkün olan mücadele belli bir anda verilmekte olan mücadeledir". Lenin'in açık biçimde kendiliğindencilik ve ekonomizm olarak tanımladığı bu oportünist düşünceler, politik mücadele ile ekonomik-demokratik mücadelenin birbirine karıştırılmasının en tipik örneğidir.

"Akla-uygun olmak koşuluyla, bütün mücadele araçlarını, bütün mücadele plan ve yöntemlerini ilke olarak kabul etmek ile *belirli bir si-*

⁴ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 140.

⁵ Lenin, *age*, s. 139.

⁶ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 140.

yasal anda sıkı sıkıya uygulanan bir plan gereğince hareket yönünü belirleme istemini birbirine karıştırmak, eğer taktikten sözediyorsak, hastalıkları tedavi etmenin çeşitli yöntemlerinin tıp tarafından tanınması ile belli bir hastalığa belli bir tedavi yönteminin uygulanması gereğini birbirine karıştırmayla aynı şeydir.”⁷

Politik mücadele, politik iktidarın ele geçirilmesi mücadelesidir. Ancak her mücadele gibi, politik mücadelenin yürütülüş tarzı, mücadelenin biçimlerini belirler. Bu biçimler öznel bir tercih değil, nesnel koşulların ortaya çıkardığı biçimlerdir.

“Mücadele biçimleri sorununun incelenmesinde, her marksistin temel istemleri nelerdir? İlk önce, marksizm, öteki tüm ilkel sosyalizm biçimlerinden tek bir özel mücadele biçimine bağlı kalmamakla ayrılır. En değişik mücadele biçimlerini kabul eder, ve onları ‘uydurmaz’, ama devrimci sınıfların, hareketin gelişimi içinde kendisini gösteren mücadele biçimlerini sadece genelleştirir, örgütler ve bunlara bilinçli bir ifade verir...”

İkinci olarak, marksizm, mücadele biçimleri sorununun kesenkes tarihsel bir incelenmesini ister. Bu sorunla, somut tarihsel durumdan uzak olarak uğraşmak, diyalektik materyalizmin esas ilkelerinin anlaşılmadığını gösterir. İktisadi evrimin farklı aşamalarında, siyasal, ulusal-kültürel, yaşam ve öteki koşullardaki farklılığa bağlı olarak, farklı mücadele biçimleri öne geçer. Ve mücadelenin **başlıca biçimleri** halini alır; ve bununla bağıntılı olarak, **ikincil, yedek mücadele biçimleri de değişikliğe uğrar**. Belirli bir hareketin, belirli bir aşamasındaki somut durumun ayrıntılı bir incelemesini yapmaksızın, herhangi bir özel mücadele aracının kullanılıp kullanılmayacağı sorununa evet ya da hayır biçiminde verilecek bir yanıt, marksist tutumu tümünden bırakmak anlamına gelir.”⁸ (abç)

Mahir Çayan yoldaşın ifade ettiği gibi, “Opportunizmin her türü ile devrimci çizgi arasındaki temel farklılık, temel mücadele biçiminin seçilişinde ortaya çıkar.”

Devrimci mücadele, politik iktidar mücadelesi olarak çok yönlüdür. Bu çok yönlülük Marksist-Leninist yazında iki ana başlık altında toplanır:

a) Başşıl mücadele metodları (uzlaşıcı demek değildir)

b) Silahlı aksiyon metodları.

Lenin’in ifade ettiği gibi, iktisadi evrimin farklı aşamalarında, siyasal, ulusal-kültürel, yaşam ve öteki koşullardaki farklılığa bağlı olarak, farklı mücadele biçimleri öne geçer. Ve mücadelenin **başlıca biçimleri** halini alır. Sorun, politik iktidar mücadelesinin temel ve ikincil (tali) biçimlerini doğru biçimde saptamadır. Bu saptamayı yapabilmek için eldeki tek ölçü, devrimci durum, yani **milli krizdir**.

Milli kriz, mevcut düzenin ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımlarının derinleşmesi ve tek bir bunalım olarak ortaya çıkmasıdır. Bu koşullarda, egemen sınıflar kendi iktidarlarını sürdürebilmek için siyasal zora başvururlar. **Siyasal zor**, milli kriz koşullarında egemen sınıfların egemenliklerini ve varlıklarını sürdürebilmelerinin **temel** aracıdır. (Temel araç, tek araç değildir. Siyasal zor dışındaki her türlü pasifikasyon araçları da gündemdedir. Ancak ikincil niteliktedir.) Siyasal zorun giderek genel, maddi ve askeri nitelik alması ise, milli krizin derinleşmesine bağlıdır.

Egemen sınıfların kendi düzenlerini korumak ve sürdürmek için siyasal zora başvurdukları koşullarda, devrimci politik mücadele kaçınılmaz olarak bu siyasal zora karşı mücadele haline dönüşür. Bu ise, **silahlı** eylem yöntemlerinin temel olması demektir.

“Her mücadele biçimi, kendisine uygun bir tekniği ve uygun mekanizmayı gerektirir. Nesnel koşullara göre parlamenter mücadele başlıca mücadele şekli haline geldiği zaman partide kaçınılmaz olarak parlamenter mücadele mekanizmasının karakteristik çizgileri daha güçlü bir biçimde ortaya çıkar. Buna karşılık nesnel koşullar, yığınların mücadelesini siyasal grevler ve ayaklanmalar şeklinde ortaya çıkart-

⁷ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 62.

⁸ Lenin, *Gerilla Savaşı*.

tığında proletaryanın partisi, bu mücadele biçimlerine 'hizmet edecek' bir 'mekanizma'ya sahip olmalıdır. Söylemeye gerek yok ki, bu parlamenter mekanizmalardan farklı olarak biçimlendirilmiş özel bir 'mekanizma' olacaktır.

Öte yandan, sadece proletarya değil, her sınıfın politik bakımdan yönetici öncülerinin bileşimi, hem bu sınıfın durumuna, hem de mücadelenin **temel biçimine** bağlıdır."⁹ (abc)

Demek ki, bir mücadele biçimi, içinden çıktığı nesnel koşullara uygun olarak, belirli bir mekanizmayı gerektirir. Mücadele biçimi, salt bir mekanizmayla kalmayıp, parti yönetiminin bileşimini de belirlemektedir. Bu nedenle, bir mücadele biçiminin yerine yenisinin konması, en alt kadrodan en üst yöneticiye kadar, tüm partiyi ve işleyişini değiştiren bir niteliğe sahiptir. Bu nedenle, farklı mücadele biçimlerini kabul eden ve yürüten örgütlerin yapısı ve karakteri birbirinden ayndır.

Bir mücadele biçiminin mekanizması, temel olarak mücadele biçiminin **araçlarına** göre şekillenir. Parlamenter mücadele, parlamento ve seçim çalışmaları üzerine yükselir; genel ayaklanma, silahlı kitle eylemleri üzerine yükselir. Aynı şekilde silahlı propaganda, gerilla savaşına dayanır. Bu yüzden kaçınılmaz olarak, birisine ait mekanizma diğerine uymaz. Ancak her bir mücadele biçimi kendini karakterize eden araçla nitelenmesine rağmen, kullanılan tek araç değildir. Temel araca bağlı olarak ve onunla uyum halinde başka araçlar da kullanılır. Fakat bu araçlar ikincildir, talidir ve temel mücadele biçimine bağlıdır.

Örneğin parlamenter mücadele başlı başına parlamenterin araç olarak kullanılması ile sınırlanamaz. Tersine parlamento kürsüsünden, kitle toplantılarına, mitinglere kadar pek çok aracı gerektirir. Ancak bu araçların kullanımını ve hizmet ettikleri amaç, parlamento çalışması çerçevesi içinde bu çalışmayı geliştirmek içindir. Kitle toplantıları, mitingler vb. araçlar, temelde, parlamenter görevlere tabidir ve parlamenter olanaklarla kul-

lanılabilir. Bunlar anlaşılabilir şeydir, parlamenter mücadele biçimi de, siyasi gerçekleri açıklama, kitleleri bilinçlendirme, politik hedef gösterme, eyleme sokma ve örgütlenme faaliyetlerinin bütünüdür.

Bir mücadele biçiminin örgütleyiciliği, doğrudan kendi faaliyet çizgisinin bir sonucudur. Bir başka deyişle mücadele biçimi, kitleleri bilinçlendirmek, örgütlemek ve mücadeleye kanallandırmak amacıyla yapılması gereken görevler bütünüdür. Bu nedenle, örgütlenme ve mücadeleye kanallandırmak, mücadele biçiminin bir sonucu ve amacıdır. Örgütlenme amacı gütmeyen mücadele biçimi düşünülemeyeceği gibi; örgütlemeye ulaşmayan mücadele biçimi olamaz. Ancak örgütlenme konusunda en önemli nokta, mücadele biçiminin, hayatın her alanını kapsayan ve her alana yönelen bir faaliyet olmasına rağmen, örgütlenme, parçadan (belirli bir alandan) başlayarak, bütüne yönelir. Bu, etkinin yaratılması ile etkinin örgütlenmesi arasındaki çelişkiyi ifade eder.

Klasik politik kitle çalışması olarak ifade edilen başlı başına mücadele biçimi, "kitlelerin içine girerek, kitlelerin acil gereksinimleri etrafında, kitleleri örgütleyip eyleme sokma ve kitlelere siyasi bilinç götürüp örgütlenme, yani emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik hak ve istemleri etrafında kitleleri örgütleyip, siyasi hedefe yönlendirme" çalışmalarının bütünüdür. Bu çizgi, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının temel aracı olarak, merkezi periyodik yayın organını (siyasi gazete) ele alır.

Bu mücadele biçimi ekonomik-demokratik mücadeleyi zorunlu kılar. Ancak bu mücadelenin içinde yer alınarak, bu mücadele içinde kitlelerle bağ kurulur (araç siyasi gazete), kitle ile temas sağlanır. Bu bağ ve temasın sonucunda "kitle içinde parti çalışması" ile, mahaller birim alınarak örgütün "teşkilat yapısı" oluşturulur. Merkezi yayın organı (siyasi gazete) ile mücadele siyasi mücadeleye dönüştürülür. Kısacası, bu mücadele biçiminde, kitle bağını sağlayan ve kuran kadro, kitlelerin ekonomik-demokratik mücadelesini (temel olarak) yürütmek ve yönlendirmek zorundadır.

"Demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılmadığı -rafa kaldırıldığı- daha doğru deyişle oligarşi tarafından kullanılmasına 'izin' verilmediği,

⁹ Lenin, *The Crisis of Menshevism*, Proletary, No. 9, 7 Aralık 1906, Collected Works, Cilt: 11, s. 354.

ordusu, polisi ve diğer güçleri ile emekçi kitlelere tam bir tenkil politikasının izlendiği bütün geri-bıraktınlmış ülkelerde, bu tip klâsik 'kitle çalışması' ile ekonomik ve demokratik mücadeleyi, politik mücadeleye dönüştürmek isteyen örgütler, düşmanın askeri üstünlüğü ve baskısı karşısında, güçsüzlüğe düşecekler, giderek de iyice sağa kayacaklardır."¹⁰

Görüldüğü gibi, temel ve ikincil mücadele biçimlerinin belirlenmesinde esas olan ülkedeki **nesnel** koşullardır. Eğer ülkede milli kriz mevcut ise, egemen sınıflar egemenliklerini siyasal zorla sürdürüyor demektir. Bu koşullarda egemen sınıfların siyasal zorunu görmezlikten gelmek, onu önemsememek ya da ikincil bir olgu olarak değerlendirmek, halk kitlelerini egemen sınıfların siyasal zoru karşısında yalnız bırakmakla özdeştir. Milli kriz tam anlamıyla olgun olmasa da mevcut olduğu koşullarda egemen sınıfların siyasal zoruna karşı mücadele temeldir, dolayısıyla temel mücadele biçimi de buna göre belirlenir.

Engels'in deyişiyle, zor, ordu ve donanma demektir.¹¹ Egemen sınıfların siyasal zoruna karşı mücadele, bu güçlere karşı mücadeledir, dolayısıyla askeri savaştır.

Bir savaş iki silahlı gücün karşılıklı hareketidir. Ve her silahlı güç, savaşın kurallarına bağlı olarak, düşman gücünü nasıl yenebileceğini planlar ve buna uygun hare-

kâtlar düzenler, manevralar yapar, güçlerini mevzilenir vb. Savaşın ciddi bir iş, bir sanat olduğunu kavrayamamış bireylerin her akıl yürütmesi, kaçınılmaz olarak savaş gerçeği ile çatışacaktır. Hiç bir ciddi ve gerçek siyasal örgüt, belli bir komuta merkezine saptadığı plan ve program olmadan var olamaz ve amacına ulaşamaz. Eğer bir yerde plan ve programdan (genel olarak devrim teorisinden) söz ediliyorsa, orada, örgütlü bir mücadele; kendiliğindencilik değil, bilinçli eylem söz konusudur. Burada da, sürecin bütünü açısından, temel-tali, birincil-ikincil durumlar, görevler, güçler, mücadeleler vb. olacaktır. Bu devrimci mücadelenin ABC'sidir.

Hiç bir örgüt, savaş planlarını yapmadan savaşa giremez ve zafere ulaşamaz. Bu da uzun vadeli olarak görevleri, hedefleri saptamak, buna yönelik güçlerin düzenlenmesini gerçekleştirmek (mevzilenme) demektir. Bunlar, "her mücadele biçimi gerektiğinde kullanılır" ya da "hiç bir mücadele biçimi ilke olarak reddedilmez" türünden soyutlamalardan ve oportünist manevralardan farklıdır. Gerçek bir savaş örgütü, hiç bir devrimci mücadele biçimini ilke olarak da, somut olarak da reddetmez, ama ciddi bir savaş örgütü, hangi mücadele biçiminin ne zaman, nerede ve nasıl kullanılacağını saptayan ve buna göre savaşan örgüttür.

¹⁰ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

¹¹ F. Engels, *Anti-Dühring*, s. 251.

Orta Sınıfları “Şok” Etmek [T“K”P’nin Fokoculuğu]

Türkiye’de bir şeyler oluyor.

Dünün en hızlı “globalizm” yandaşları, gönüldaşları hızla ağız değiştirmeye başladılar. Emperyalizm, kapitalizm gibi sözcüklerin hiç kullanılmadığı, kullananların dışlandığı ve aşağılandığı bir dönem sona ermiş görünüyor. Ülkenin üzerinde oynanan oyunlardan söz edenler, emperyalizmden, emperyalist sömürüden söz edenler gittikçe artıyor. Hemen herkes söze emperyalizmle başlıyor, emperyalizmle bitiriyor.

Türkiye’de bir şeyler oluyor.

Kendisini en “marjinal” konulara bağlamış sol kesimler de, her türden legalistler de “bir şeyler” olduğunu görüyor ve bir şeyler söylüyor. En “keskin” sloganlar üretiliyor, herkesten “hesap soruluyor”, hatta silahlı “aktivite”ler bile işin içine giriyor.

Kendilerini ÖDP, SDP gibi yerlerde toplamış olan “liberal sol”, “halkçı bütçe” sloganlarıyla “meydanlara” çıkıyor. Sol-legalistlerin her çeşidi “eylem” yapabilmek için hiç bir fırsatı kaçırmıyor. Politik olarak aktif kesimleri ve devrimci mücadeleye katılmak isteyenleri “kafakola” alabilmek için akla gelmedik yollar ve yöntemler geliştiriyorlar.

Türkiye’de bir şeyler oluyor.

Ve neler olduğuna ilişkin her türden tahlil ve yorum ortalıkta kol geziyor. “Medya”nın köşe yazarlarından legal solun tüm kalemşörlerine kadar herkes birşeyler yazıp çiziyor. Ama bunların içinde en “derin”i ve en “keskin”i, adı “Komünist” olan bir tabloit gazetesinin, adı “komünist” olan bir partinin “kıdemli teorisyeni” Metin Çulhaoğlu’nun eline su dökememiştir.

M. Çulhaoğlu, gelişen olaylarla ilgilenmemektedir, o “teorisyen” kimliği ile, gelişmelerin “kütlesel” sonuçlarıyla ilgilenmemektedir. Bunun için de Marksizmi sosyoloji zannedenlerin anlayacağı bir dil kullanmaktadır:

“Son dönem Türkiye toplumunun en belirgin özelliklerinden biri tempoculuktur. Türkiye halkı tempo tutmayı çok sevmekte, her vesileyle tempo tutmaktadır. Çoğu kez alkışlarla, zaman zaman da sloganlarla. Cenazeler, işçi eylemleri, futbol maçları ve elbette konserler halkımızın tempo tutma arzusunu sınırsız biçimde gerçekleştirdiği kimi etkinliklerdir.”¹

Ülkede gelişen son olayların “en belirgin özelliği”ni böyle tanımlamaktadır “komünist teorisyen”. Ama burada kullandığı dilin, apolitik bir dil ve marksist terminolojiyle bir ilgisi olmadığını da bilincindedir.

“Sınıflardan söz etmeden, ‘toplum’ gibi, ‘halk’ gibi genellemelere başvurmanın kimi durumlarda sakıncası olabilir. Ne var ki, tempoculuk artık sınıfları kesen bir alışkanlık haline gelmiştir. Tek bir açıklaması vardır: Halk, **edilgenliğini**, olup bitenlerin kendine giderek daha dışsal hale geldiğini bilmekte, ancak bunu örtbas etmeye çalışmaktadır. Tempo tutmak, edilgenliği ve dışlanmışlığı bilinç altına itecek, ‘katılımı’ ve

¹ M. Çulhaoğlu, “Tempocu Toplum”, “Komünist” (!), 6 Ocak 2006.

'aktivizmi' ön plana çıkaracak tek yol olarak görülmektedir."²

Bu apolitik, sosyolojik ve psikolojik sözlerden anlaşılabilir ki, Metin Çulhaoğlu'nun ülkede bir şeyler olduğu konusuna aklı pek yatmamaktadır. Ona göre, olan bir şey varsa, toplumun "tempo" tutmaktan başka bir şey yapmadığıdır. Bu yüzden, asıl vurguyu "tempocu toplumun" **edilgenliğine** (pasiflik) yapmaktadır.

Ama aynı "kıdemli teorisyen" şu saptamaya yıllar boyunca şiddetle karşı çıkmıştır:

"Osmanlı feodal bünyenin ayırt edici özelliklerinden (katı merkeziyetçiliği, güçlü devlet aygıtı ve zayıf oto-dinamizmi) dolayı, Anadolu insanının kafasında devlet mefhumu karşı konulmaz, yıkılmaz bir kavram olarak yerleşmiştir. Keza ülkede 1950'ye kadar yönetimi elinde tutan küçük-burjuvazi diktatörlüğünün, geniş bürokratik mekanizması ve tek parti anlayışının küçük-burjuva yukardan aşağıya tahakkümü, devlet otoritesinin 'karşı-konulmaz, yenilmez ve yıkılmaz' bir güç olduğuna ilişkin yüzyılların yerleşmiş düşüncesini perçinlemiştir.

Ayrıca merkezi devlet otoritesinin baskısı altında ezilmiş, bunalmış Anadolu insanı, kaderci bir düşüncenin rijid kalıpları içinde, 'böyle gelmiş, böyle gider' düşüncesi ile politik pasiflik içindedir. (Emperyalizmin III. bunalım döneminde, geri-bıraktırmış ülkelerde oligarşi ile halk kitlelerinin düzene karşı tepkileri arasında kurulmuş olan suni denge, ülkemizin tarihi, sosyal özelliklerinden dolayı, çok daha fazladır)."³

Ama bunun hiç önemi yoktur. O, "kıdemli teorisyen" olarak, halkın "edilgenliğini" yeni saptamıştır!

"Daha sınıfsal değinmeye başvuran" M.

² M. Çulhaoğlu, agy.

³ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

Mahir Çayan yoldaş halkın "politik pasiflik" içinde oluşunun ortadan kaldırılmasına ilişkin olarak da şöyle yazar: "Silahlı propaganda, herşeyden önce, günlük maişet derdi, vs. içinde kaybolan, emperyalist yayımla şartlanmış, düzenin şu veya bu partisine 'umudunu' bağlamış kitlelerin dikkatini devrim hareketine çeker, uyuşturulmuş, pasifize edilmiş kitlelerde kıpırdanma yaratır."

Çulhaoğlu, bu durumun "orta sınıflara özgü" olduğunu da keşfetmiştir:

"Daha 'sınıfsal' değinmelere başvurursak, ön plana çıkacak kesim herhalde orta sınıflar olacaktır. Burada 'tempoculukla' örneklenen davranış ve tepki biçiminin daha ziyade orta sınıflara özgü olduğu düşünülebilir."⁴

Böylece meydana gelen gelişmelerin neredeyse "klasik" denilebilecek bir "orta sınıflar" davranışından başka bir şey olmadığını ortaya koyan "kıdemli teorisyen", yine de herşeyin eskisi gibi olduğu düşüncesine saplanıp, "umutsuzluğa" düşülmesini de istemez.

"Ancak unutmamak gerekir: Türkiye'de orta sınıflar, başka toplumlarda olduğundan daha fazla geçiş ve iletken özellikler taşır. Orta sınıflar, yozlaşmış kültürün veya kitle kültürünün saldırısına çok açık olduğu gibi, bu saldırının 'değerlerini' altına ve üstüne aktarma açısından da stratejik bir konumdadır. Bu, son dönemlerin bir gerçeğidir. Aynı sınıfların, bu kez emekten yana, eşitlikçi ve adaletçi değerleri toplayıp dışa yansıttığı dönemler de olabilir. Bir dönem Türkiye'de olduğu gibi."⁵

Buradan da anlıyoruz ki, "umutsuzluk" kötü bir şeydir. "Umut" vardır, yeterli "orta sınıflar" "emekten yana, eşitlikçi ve adaletçi değerleri toplayıp dışa yansıt"sinlar! Bunun için de bir koşul getirir:

"Gerekli olan, orta sınıfların sarsılması, deyim yerindeyse 'şok edilmesidir'."⁶ (abç)

Herşey açıklığa kavuşmuştur: Orta sınıflar "iletken" özelliklere sahiptir, eğer onlar bir kez "emekten yana, eşitlikçi ve adaletçi değerleri toplayıp dışa yansıt"larsa birşeyler değişecektir ve bunun için de onların "sarsılması", "şok edilmesi" gerekmektedir!

Adında "komünist" sözcüğü yer alan tabloit bir gazetenin ve "parti"nin "kıdemli teorisyeni"nin işçi sınıfını bir tarafa bırakarak, "orta sınıflar"a böylesine önemli bir misyon biçmesinin ve bu misyonun yerine

⁴ M. Çulhaoğlu, agy.

⁵ M. Çulhaoğlu, agy.

⁶ M. Çulhaoğlu, agy.

getirilmesini onların “şok edilmesi”ne bağlamasının elbette bir nedeni vardır:

“... üretim süreci içindeki ayrıksı konumu bir yana, **işçi sınıfı** şu anda ideolojik ve kültürel açıdan büyük ölçüde **orta sınıflaşmıştır.**”⁷

Dolayısıyla işçi sınıfından “umut” yoktur.⁸ Bütün “umut”, “orta sınıflaşmış” işçilerin de içinde yer aldığı “orta sınıflar” sarsmakta, şok etmektedir.

Şimdi sorun, orta sınıfların nasıl “sarsılacağı”, “şok edileceği”dir. Ama “kıdemli teorisyen” bu konuya girmek yerine, bu işi kimin yapacağını öne çıkarır:

“Sarsıcı özneler kimler olabilir?

Türkiye, **burjuva devrimlerini tamamlamıştır.** Ne bir dönem bu devrimlerin öncülüğünü yapan seçkin bürokratların, ne de sınıfın (sermaye sınıfının) kendisinin bu sarsıcılık işlevini yerine getirecek hamlelere yönelmesi beklenemez. **Kuramsal açıdan** bakıldığında, orta sınıflar sarsacak tek öznenin işçi sınıfı ve onun eylemliliği olması gerekir. Ne var ki Türkiye’de işçi sınıfı 1989-91 döneminden bu yana bu anlamda sarsıcı bir eylemlilik içinde değildir. Dahası, üretim süreci içindeki ayrıksı konumu bir yana, işçi sınıfı şu anda ideolojik ve kültürel açıdan büyük ölçüde orta sınıflaşmıştır.”⁹

“O halde sarsıntı nasıl gerçekleşecek?” diye sorar “kıdemli teorisyen”.

Bunun yanıtını Lenin “devrimci durum”a ilişkin değerlendirmesinde ortaya koymuştur.

“Devrimin temel yasası, bütün devrimler tarafından ve özellikle 20. yüzyıldaki üç Rus devrimi tarafından doğrulanan devrimin temel yasası şudur: devrim olabilmesi için sömürülen ve ezilen yığınların, eskiden olduğu gibi yaşamanın olanaksız oldu-

ğu bilincine varmaları ve değişiklik istemeleri yetmez. Devrimin olması için, sömürücülerin eskiden olduğu gibi yaşayamaz ve hükümeti yürütmeye duruma düşmeleri gerekir. Ancak aşağıdakilerin, *eski tarzda yaşamak istemedikleri ve yukarıdakilerin de eski tarzda yaşayamadıkları* durumdadır ki, ancak bu durumdadır ki, devrim başarıya ulaşabilir. Bu gerçeği başka şekilde şöyle ifade edebiliriz: (sömürüleni de sömüreni de etkileyen) bir **ulusal bunalım** olmadan devrim olanaksızdır. Böylece bir devrimin olabilmesi için; ilkönce, işçilerin çoğunluğunun (hiç değilse, bilinçlenmiş olan ve akli eren, siyasi bakımdan etkin işçilerin çoğunluğunun) devrimin gereğini tam olarak anlamış olmaları ve devrim uğruna hayatlarını feda etmeye hazır olmaları gerekir; bundan başka, yönetici sınıfların, en geri yığınları bile siyasi hayata sürükleyen, hükümeti zayıf düşüren ve devrimcilerin onu devirmesini mümkün kılan bir hükümet bunalımından geçmekte olması gerekir (her gerçek devrimi belirleyen şey, o zamana kadar bilinçsiz olan, ezilen emekçi yığınlar arasında siyasi mücadeleye atılmaya hazır insan sayısının hızla on misline ve belki de yüz misline yükselmesidir).¹⁰

Görüldüğü gibi Lenin, ilkönce işçi sınıfının bilinçli ve örgütlü olması gerektiğinden ve bunun yanında “yönetici sınıfların, en geri yığınları bile siyasi hayata sürükleyen, hükümeti zayıf düşüren ve devrimcilerin onu devirmesini mümkün kılan bir hükümet bunalımından geçmekte olması”ndan söz eder. Bir başka ifadeyle, “başta soyulmalarına hiç seslerini çıkartmadan katlanan ama, ortalığın karıştığı zamanlarda hem buhranın yarattığı şartlarla ve hem

⁷ M. Çulhaoğlu, agy.

⁸ Benzer bir değerlendirme *Atılım* çevresi tarafından da yapılmıştır: “Türk burjuvazisinin, Türk işçi ve emekçilerini ‘bölücü terör’ demagojisiyle zehirleyip kendine yedeklediğinden kimsenin kuşkusu yoktur.” (*Atılım*, “An’ı yakalamak”, Sayı: 70, 2 Eylül 2005.)

⁹ M. Çulhaoğlu, agy.

Burada Çulhaoğlu, tamamlandığını iddia ettiği burjuva devrim“ler”inin kaç tane ve neler olduğunu belirtmemiştir. Umanz birgün bunları da yazacak zaman bulur.

¹⁰ Lenin, “*Sol*” *Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı*, s. 91.

Lenin’in en çok bilinen devrimci durum saptaması *II. Enternasyonalizmin İflası* yazısında yer almaktadır. Ancak “*Sol Komünizm*”, “T“K”P”li ya da “T“K”P geleneğinden olduklarını kabul edenlerin baş ucu kitabı durumundadır. Legalizmlerini ve oportünistliklerini gizlemek için her zaman Lenin’in bu kitabını kullanmışlardır. Bu nedenle Lenin’in “milli kriz” ve “devrimci durum”a ilişkin belirlemesini de bu kitaptan aktarmayı gerekli gördük.

de bizzat 'üstteki sınıfların' bağımsız tarihi bir eyleme sürüklemeleriyle kitlelerin faaliyetinde oldukça büyük artış olduğu zaman"¹¹ söz konusudur.

Metin Çulhaoğlu gibi "kıdemli teorisyen"ın bunları bilmemesi elbette düşünülemez. Ama "devir", başka devirdir.

Her ne kadar Lenin, "alttakiler"ın "üstteki sınıflar" tarafından "bağımsız tarihi bir eyleme sürüklenmelerinden" söz ediyorsa da, bizim yerli teorisyenimizi fazlaca ikna edememiş görünmektedir. Onun istediği "orta sınıflar"ın "sarsılması", "şok edilmesi"dir. "Altakiler"i eyleme sürükleyecek olan "üsttekiler" değil, "ortadakiler"dir!

"O halde sarsıntı nasıl gerçekleşecek?

Önce 'nesnel' koşullara bakalım. Türkiye şu anda örtük de olsa, alttan alta da gelişse bir toplumsal ve kültürel kriz yaşamaktadır. Ekonomik krizler döneminin artık geride bırakıldığı söylenmektedir; ama yeni bir ekonomik kriz hiç de uzak bir olasılık değildir. Siyasal kriz ise ondan da yakın görünmektedir. Bu krizlerin birbirini besleyen bir sarmalla toplumu sarsabileceğinden, geniş kesimleri tempo tutma dışında yeni arayışlara yöneltebileceğinden söz edebilir miyiz?

Salt kendi başlarına değil. Bu tür krizlerin, mutlaka ve mutlaka öne çıkan siyasal özneler ve somut hedeflerle eşleşmesi gerekiyor. Üstelik, bu özneliğin ve hedeflerin çok ama çok büyük bir kiteselliğe ulaşması da gerekmiyor. 'Kritik kütle' kavramı ve bunun karşılığı, düne göre bugünün toplumlarında ve siyasetinde daha büyük önem kazanmıştır. O halde **çözüm**, kriz ortamlarına müdahale etmek üzere 'kritik kütle'ye ulaşan bir siyasal öznenin etkinliğindedir."¹² (abc)

Görüldüğü gibi, "kıdemli teorisyen" açısından nesnel koşullar, yani ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel krizler "salt kendi başlarına" "iletken" orta sınıfları "şok edecek" bir sonuç yaratmamaktadır. Bunun yanında, "mutlaka ve mutlaka" "siyasal öz-

neler ve somut hedefler"le nesnel koşulların "eşleşmesi" gerekmektedir. Üstelik bu "özneliğin ve hedeflerin" "çok büyük bir kiteselliğe ulaşması da gerekmemektedir"! "Kritik kütle"nin hareketi yeterli olacaktır!

Artık "kriz ortamları"nda yapılacak tek şey, "kritik kütle"ye ulaşan siyasal öznenin etkinliğidir. Bu "siyasal özne" ise, "**kimse-nin kulu olmayan özneler**"den ibarettir.¹³

Tüm bu boş ve apolitik sözleri bir yana bırakır, "kıdemli teorisyen"ın "kıdem"ini dikkate alarak Marksist-Leninist dilden "devrim" durumunu ifade edersek:

Bir marksist için, devrimci bir durum olmadıkça devrimin olanaksız olduğu kuşkusuzdur, ama her devrimci durum da devrime yol açmaz. Nesnel değişikliklerin yanında öznel değişikliklerin de olması şarttır. Yani devrim, nesnel değişikliğe, "devrimci sınıfa ilişkin olarak, hatta bunalımlar çağında bile, eğer 'düşürülmez'se, hiçbir zaman 'düşmeyecek' olan eski hükümeti tamamen (ya da kısmen) yıkacak denli güçlü yığmsal devrimci eylemler yürütme yeteneğinin de gelip eklendiği durumdan doğar."¹⁴

Ama "kıdemli teorisyen" kafayı "orta sınıflar"a takmıştır. Onun düşüncesine göre, eğer "orta sınıflar", "emekten yana, eşitlikçi ve adaletçi değerleri toplayıp dışa yansıttığı" bir sarsıntı geçirirlerse, şok edilirlere "sorun" (devrim) halledilmiş olacaktır. Ne de olsa şok olan "orta sınıflar", şokun etkisiyle harekete geçecekler, yığmsal eylemlere girişeceklerdir. Bu sonucu doğurabilmek için ise, "kritik kütle"ye yönelik "kimse-nin kulu olmayan" "siyasal öznelerin etkinliği" yeterli olacaktır. Bu "kimse-nin kulu olmayan siyasal özne"nin görevi, "orta sınıflar"ı sarsmak, şok etmektir ve bu amaçla "kritik kütle"ye ulaşmaktır..

Burada yeni bir "kavram"la karşılaşırız "**kritik kütle**"!

"Kıdemli teorisyen"e göre, işin "özü" bu kavramda yatmaktadır. "Siyasal özne"nin (ki bunun ne olduğuna ilişkin tek söylediği "kimse-nin kulu olmayan özneler"dir), çok ama çok büyük bir kiteselliğe ulaşması da gerekmemektedir, "kritik kütle"ye ulaşması yeterlidir. Bir kez "kritik kütle"ye ulaşıldı mı, "orta sınıfları sarsmak, şok etmek" işten bi-

¹¹ Lenin, *II. Enternasyonalin İflası*.

¹² M. Çulhaoğlu, agy.

¹³ M. Çulhaoğlu, agy.

¹⁴ Lenin, *II. Enternasyonalin İflası*.

le değildir. Çünkü bu işi “siyasal özne”nin ulaştığı “kritik kütle” yapacaktır.

O halde “**kritik kütle**” nedir?

“Kritik kütle”, fizikten burjuva iktisadına, özel olarak pazarlamacılığa ve şirket yönetimine devşirilmiş bir kavramdır.

En basit tanımıyla, bir patlamaya yol açmak için gerekli füzyonu yapabilen malzeme miktarına “kritik kütle” denir. Fizikteki diğer karşılığı ise “tetikleme miktarı”dır.

Nükleer fizikte bu durum şöyle açıklanmaktadır:

Uranyumdan (ya da plutonyum) oluşan kritik kütleden küçük bir parça (*kurşun* olarak adlandırılır) ayrılır ve bu küçük parça konvansiyonel bir patlayıcı ile *büyük kütle*ye doğru ateşlenir. İki kütle bir araya geldiğinde kritik kütle oluşmuş olur.

1. TNT vb. konvansiyonel patlayıcı ateşlenerek bir şok dalgası yaratılır,

2. Şok dalgası içteki malzemeleri sıkıştırmasıyla kritik kütle bir araya gelir

3. Füzyon reaksiyonu başlar ve nükleer patlama gerçekleşir.

Pazarlamacıların ve şirket yöneticilerinin çok sevdikleri “kritik kütle”, küçük parça ile büyük kütle arasındaki ara halkadır ve büyük kütlelerin patlamasına yol açar.

Şimdi bu nükleer fizik dersinin bilgilerini “kıdemli teorisyen”in belirlemeleriyle birleştirelim.

“Siyasal özne”, yani “küçük parça” ya da “kurşun”, “büyük kütle”, yani “orta sınıflar”ı sarsmak, şok etmek için harekete geçtiğinde hedef, “kritik kütle”dir. Eğer “kurşun” “kritik kütle”ye harekete geçirebilirse (füzyon) “büyük kütle” patlar, “orta sınıflar” sarsılır, şok olur.

Şok olan orta sınıflar, “emekten yana, eşitlikçi ve adaletçi değerleri toplar”, “dışa yansır”, “orta sınıflaşmış işçi sınıfı”ni etkiler ve “devrim” olur!

Biraz dünya devrimci mücadelelerinin tarihini bilen, biraz devrim stratejileri hakkında bilgisi olan her kişi, bu sözleri bir yerlerden anımsadığını düşünecektir.

Evet, bir yerlerde buna benzer tanımlama vardır. “Kıdemli teorisyen”in ve temsil ettiği çizginin yıllar boyunca tahrif ederek “goşizm” olarak suçladıkları bir tanımlama budur.

“Bizlere düşen iş, silahı ateşlemek değildir. Onu ateşleyecek olan sizlersiniz. Bizim payımıza düşen da-

ha az. Biz fünye görevini bile yüklenemeyiz. Fünye sizsiniz. Biz bu fünyenin içinde bulunan ve ateşlemeyi hızlandıran civa fülminat tabakasını teşkil edebiliriz ancak.”¹⁵

Che’nin bu sözlerini fokoculuğun teorisyeni R. Debray şöyle açıklar:

“Patlamayı ‘başlatıcı’ patlayıcı maddeler kategorisinden olan ve bakırdan imal edilmiş kapsüllerin içindeki civa fülminat, ‘esas’ patlayıcı madde olan tetril ya da heksojen’in dış yüzünü kaplar. Civa fülminat, onu doğrudan tahrik etmez, bizzat kapsülün patlamasını garantiler, sadece; o da sırası gelince, içine yerleştirilmiş bulunduğu patlayıcı madde yükünün patlamasını sağlar. Böylece, zincirleme bir reaksiyon meydana gelir.”¹⁶

Görüldüğü gibi, M. Çulhaoğlu’nun “siyasal özne”si fünyenin içindeki civa fülminat tabakasıdır. “Kritik kütle” ise, fünyenin içindeki patlayıcı kütledir.

Ama bunlar “küçük-burjuva maceracısı” Che Guevara ile fokoculuğun teorisyeni R. Debray’a ait düşünce ve yorumlardır. Hiçbir zaman Che’nin düşünceleri ile Debray’ın fokocu yorumlarını birbirinden ayırt etmeye bile çalışmamış revizyonist “komünist” partilerin şiddetle karşı çıktıkları, “goşizm” diyerek suçladıkları düşünceler ve yorumlardır. “Kıdemli teorisyen” M. Çulhaoğlu’nun, bunca kıdeminden sonra birden bire “goşizm”in, özel olarak da fokoculuğun tanımlarını kullanıyor olması ise, hiç hayra alamet görünmemektedir.¹⁷

Evet, Türkiye’de bir şeyler oluyor.

Yılların revizyonisti, legalizmin en sadık izleyicisi ve teorisyeni bile, fokocu bir teorinin dilini kullanmaya başlamıştır. Bu bile, Türkiye’de bir şeylerin olduğunu, olanların herşeyi ve herkesi değiştirmeye başladığını göstermeye yeterlidir.

¹⁵ Akt. R. Debray, *Che’nin Gerillası*, s. 26.

¹⁶ R. Debray, *Che’nin Gerillası*, s. 26.

¹⁷ M. Çulhaoğlu’nun R. Debray’ın fokocu dilini kullanması ilk değildir. *Evrensel Kültür*’de yayınlanmış olan “Büyük Kentler ve Sınıf” başlıklı yazısında R. Debray’ın ünlü “*kent burjuvalaşır*” sözlerine özel bir önem atfetmiştir. Bu yazısında işçi sınıfının “orta sınıflaşması”ni da Debray’ın bu değerlendirmesine dayandırmaktadır. (Bkz. *Evrensel Kültür*, Sayı: 129, Eylül 2003.)

M. Çulhaoğlu gibi, Yalçın Küçük'ün yanında tedarikat yapmış, "gelenek"çi, SİP teorisini, ÖDP müdavimi ve nihayetinde yeniden SİP'ten türetilme T"K"P'nin "şef" teorisininin fokocu söylemi ve "siyaset" yapmaya¹⁸ soyunması bile bir gelişme sayılır.

"Kıdemli teorisyen" "siyaset" yapmaktadır. Orta sınıfların "kritik kütle"si içinde çalışan "siyasal özne" üzerinden siyaset yapmaktadır. Tek eksiği, orta sınıfların "şok" olmasıdır. Bir kez orta sınıflar "şok" edildikten sonra, "kritik kütle" içinde çalışan "siyasal özne", şu "kimsenin kulu olmayan siyasal özne", devrim bile yapabilecektir. Ama tek sorun, orta sınıfların **nasıl** "şok" edileceğidir.

Ama "kıdemli teorisyen" için bu özel bir sorun değildir. O, yılların revizyonist ve oportünisti olarak, fırsatlardan yararlanma konusunda uzmanlaşmıştır. Nasıl olsa birileri orta sınıfları "şok" edecektir. Bundan hiç şüphesi yoktur, dolayısıyla bunu kimin yapacağıyla ilgilenmeye gerek duymamaktadır. "Bir dönem Türkiye'de olduğu gibi" birileri birşeyler yapacaktır ve "kıdemli teorisyen" için yeni fırsatlar ortaya çıkacaktır.

Bunun Türkçesi, silahlı devrimci mücadelenin geliştiği koşullarda orta sınıfların karşı-devrimin terörü ile nasıl olsa "şok" olacakları ve "kritik kütle" içinde çalışan "siyasal özne"ye gün doğacağıdır. Tek yapmaları gereken, karşı-devrimci terörün sorumluluğunu silahlı devrimci mücadeleye yüklemekten ibarettir. "Eğer devrimciler silaha sarılmasalardı karşı-devrimci terör ortaya çıkmazdı" mantığıyla orta sınıflar "siyasal özne"nin saflarına çekilecektir! "Özne, verili formasyonun yansımalarını seçer,

seçtiklerini kendince yeniden üretip başkalaştırarak geldikleri yere geri yansıtır, karmaşık yapının özelliklerini, kendi siyasal kurgusunda farklı bağlamlara yerleştirir".

Orta sınıflar bir kez "emekten yana, eşitlikçi ve adaletçi değerler"den yana geçti miydi, orta sınıflaşmış işçi sınıfı da "safa" gelecek ve devrim kapıyı çalacaktır!

Küçük-burjuvalara "küçük-burjuva" demekten korkan, onları "orta sınıflar" diye "onore" eden, bu sayede kendi saflarına katılmalarını sağlayacağını hesaplayan ve nihayetinde "terörün sağı solu olmaz" diyerek kendilerini "kurtancı" (mesih) olarak sunma hesapları yapan müzmin revizyonist kafa yapısı için her yol mübahtır. Yeter ki şu "goşistler" ortalığa çıksınlar, "sol terör" yapsınlar, orta sınıfların "şok" olması için koşulları oluştursunlar. Gerisi "kıdemli teorisyen" in siyaset yapma ustalığına kalmış olacaktır!

Yine de bu aşamaya gelene kadar boş durmamalıdır. Her bulunan fırsatta ortalığa çıkıp birşeyler yapıyormuş gibi de görünmeleri gerekir. Burada "savaşıyormuş" gibi görünmenin özel bir önemi vardır. Galatasaray'dan Beyoğlu'na "eylem" yaparak boy göstermek yeterli olmazsa, Kadıköy belediyesinin tahsis ettiği "mekan"larda miting düzenlemek de gerekecektir. Ara sıra ucuz kabadayılık yapılması gerekirse bunu da yapacaklardır. Tek hedefleri vardır, orta sınıflar "şok" olduğunda sığınacakları "güvenli liman" olarak görünmek.

Ah! Bir de şu "goşistler" ülke çapında silahlı eylemlere bir başlasalar. İşler ne kadar da kolay olacak!

¹⁸ M. Çulhaoğlu "siyaset yapmak"ı şöyle tanımlamaktadır: "Özne, verili formasyonun yansımalarını seçer, seçtiklerini kendince yeniden üretip başkalaştırarak geldikleri yere geri yansıtır; karmaşık yapının özelliklerini, kendi siyasal kurgusunda farklı bağlamlara yerleştirir; varlık nedenini oluşturan ilkeleri ve doğruları somut durum ışığında zenginleştirerek ve ağırlık kaydırmalarıyla vurgular; özetle, kendini bu anlamda verili toplumsal formasyonun içine yerleştirir." ("Eşitsiz gelişme: Bir tartışma çerçevesi", *Gelecek*, Sayı: 84, Mayıs 2005.)

“Milli Katil”, “Derin Devlet” ve “Sır”

“Medya”nın “milli katil” olarak lanse ettiği M. Ali Ağca, tahliye edilmesiyle birlikte Abdi İpekçi cinayetinden Papa suikastine kadar “milli katil” sıfatıyla yer aldığı olaylar bir kez daha gündeme getirildi. Abdi İpekçi’nin kızı Nükhet İpekçi’nin ağzından cinayetin “sır” olarak kaldığı, hala “sır”ın çözülmediği yine “medya” sayfalarında yer aldı.

Diğer taraftan ise, “milli katil”in birden bire nasıl tahliye edildiğine ilişkin “derin devlet” edebiyatına dayalı yorumlar yapılmaya başlandı. Her önüne gelen, birer “infaz koruma memuru” sıfatıyla “milli katil”in nasıl tahliye edildiğine ilişkin değerlendirmeler yaparken, herşeyin arkasında “derin devlet”in yer aldığını yineleyip durdular.

Böylece “milli katil”, “derin devlet” ve Abdi İpekçi cinayetinin “sır”ın günlerce yazılıp çizildi.

Tüm bu “medya” yayınları içinde söylenmeyen, söylenmekten özenle kaçınılan ise, M. Ali Ağca’nın **faşist** olduğu, MHP’li faşistlerden olduğu, oligarşinin faşist milis gücünün bir elemanı olarak faaliyet yürüttüğüydü.

M. Ali Ağca’ya “faşist katil” demekten özenle kaçınan “medya”nın eski “solcu”larından “globalist” liberallerine kadar herkesin korkulan ise, Yalçın Doğan’ın “Böyle vatanı yaşamak istemiyorum” sözlerinde ifadesini buluyordu.¹

Abdi İpekçi cinayetinin de, Papa suikastinin de hiçbir “sır”ra sahip olmadığı açıktır. Bunun için öncelikle “derin devlet” edebi-

yatıyla üstü örtülen, Kurtlar Vadisi dizisiyle meşrulaştırılan “derin devlet”in, olağan devletin kendisinden başka bir şey olmadığını anlaşılmış olması gerekir.

En bilinen tanımıyla devlet, her sınıflı toplumda varolan, egemen sınıfın kendi varlığını korumak ve kollamak için hareket eden **baskı aygıtıdır**.

“... devlet, bir sınıf egemenliği organı, bir sınıfın bir başka sınıf üzerindeki baskı organıdır; sınıflar arasındaki çatışmayı hafifleterek, bu baskıyı yasallaştırıp pekiştiren bir ‘düzen’in kurulmasıdır.”²

Devlet, bir kamu gücüdür. Bu güç, elleri altında hapisaneler vb. bulunan **özel silahlı adam müfrezelerine** dayanır.

Bunları bilmeyen neredeyse hiç kimse yok gibidir. Ancak bilinmesine karşın, tümüyle görmezlikten gelinen, çarpıtılan gerçek de budur.

Evet, devlet, ellerinin altında hapisaneler vb. bulunan özel silahlı adam müfrezelerine dayanır. Bu özel silahlı adam müfrezeleri, devlet baskısını yerine getirirler. Bir diğer ifadeyle, devletin baskısını, şiddet uygulamasını özel silahlı adam müfrezeleri yerine getirir.

Kimi zaman polis üniforması altında, kimi zaman askeri üniforma altında, kimi zaman “gizli” birimler olarak faaliyet gösteren bu özel silahlı adam müfrezelerinin görevi, egemen sınıfın egemenliğini korumak ve kollamaktır. Bu bağlamda, mevcut düzene karşı olan her toplumsal ve siyasal

¹ Yalçın Doğan, *Milliyet*, 14 Ocak 2006.

² Lenin, *Devlet ve Devrim*, s. 16.

muhalefet, şu ya da bu biçimde özel silahlı adam müfrezeleriyle karşı karşıya gelir. Bir toplumsal ve siyasal hareketin ne ölçüde düzenin yasalanna uyup uymadığı değil, düzenin işleyişini ne ölçüde engellediğine bağlı olarak özel silahlı adam müfrezelerinin şiddetine mazur kalır. Herhangi bir toplumsal ve siyasal hareket, burjuva anlamda “liberal” bir niteliğe sahip olsa da, mevcut düzenin işleyişini engellediği kabul edildiği her durumda devletin baskı gücüyle karşı karşıya gelir.

İşte Abdi İpekçi, ülkemiz koşullarında “**liberal burjuva**” diyebileceğimiz bir kesimin “medya”daki temsilcisi olarak ortaya çıkmıştır. Abdi İpekçi’nin yönetimi altındaki **Milliyet** gazetesi, bu dönemde emperyalizmin ve işbirlikçi-tekelci burjuvazinin teorisinin yapıldığı bir yayın organı durumunda olmuştur. Abdi İpekçi’nin *Milliyet* gazetesinin “liberal burjuva” düşünceleri ise, feodal kalıntıların oligarşi içinden tasfiye edilmesine yönelik “reformlar”ın savunulmasından ibarettir.

12 Mart döneminde I. Erim hükümeti aracılığıyla uygulamaya sokulmaya çalışılan “ilerici, Atatürkçü, reformist” politikaların en büyük destekçisi Abdi İpekçi ve onun yönetimindeki *Milliyet* gazetesi olmuştur. Bu dönemde Abdi İpekçi ve *Milliyet* gazetesinin temel işlevi, küçük-burjuva aydınlarının, özellikle “kontrol kulesinde” yer alan orta kesimlerinin emperyalizme ve işbirlikçi burjuvaziye yedeklenmesini sağlamaktan ibaretti. Ancak silahlı devrimci mücadele, Erim hükümetinin gerçek yüzünü ve amaçlarını açığa çıkartmış, maskesini alaşağı etmiş, kademeli planını bozmuştur. “İlerici, reformist, Atatürkçü” görünümü altındaki açık faşizmin erken doğum yapmasını sağlayarak, küçük-burjuva aydın çevreler de dahil olmak üzere kamuoyunun gözlerini açmıştır.

Bu gelişme karşısında Abdi İpekçi yönetimindeki *Milliyet* gazetesi “ilerici, reformist, Atatürkçü” “liberalizm”in sözcüsü olarak 12 Mart yönetimiyle arasına belli bir mesafe koymuş, ancak işbirlikçi tekelci burjuvazinin yayın organı olarak yayını sürdürmüştür. Özellikle Dünya Bankası’nın geri-bıraktırılmış ülkelerde kır gerillasının toplumsal ve siyasal temelini ortadan kaldırmak amacıyla geliştirdiği “küçük üreticiliği destekleme politikaları”nın en hara-

retli savunucusu olmuştur.

Ancak 12 Mart döneminde işbirlikçi-tekelci burjuvazi, iktidarı paylaştığı feodal sınıfları tasfiye edememiş, yeniden bu sınıflarla “uzlaşma”ya gitmek zorunda kalmıştır. Feodal kalıntılar, geçmişe göre gücü önemli ölçüde zayıflamış da olsa, oligarşi içinde varlıklarını sürdürmüşlerdir.

1975-1977 yılları arasında Milliyetçi Cephe (I. MC) hükümeti karşısında “liberal” tutumunu sürdüren Abdi İpekçi ve *Milliyet* gazetesi, özellikle 1976 yılından itibaren giderek artan faşist milis saldırılar karşısında “toplumsal uzlaşma”nın savunuculuğunu üstlenmiştir. Bu çerçevede 1978 yılından itibaren Ecevit’in azınlık hükümetinin destekçisi olmuştur. Ecevit hükümetinin “toplumsal uzlaşma” sağlamak amacıyla MESS ve DİSK arasında görüşmeler başlatmasının en hararetle savunucusu yine Abdi İpekçi ve *Milliyet* gazetesidir.

Sınıf mücadelesinin giderek keskinleştiği, faşist milis saldırıların katliam boyutlarına ulaştığı ve Maraş katliamı ile en üst boyuta tımandığı tarihte Abdi İpekçi, Ecevit hükümetine mesafeli duran küçük-burjuvazinin sağ ve orta kesimleri ile Ecevit hükümeti arasında “**arabulucu**” olarak ortaya çıkmıştır. Abdi İpekçi’nin bu “arabuluculuğu”, giderek “liberal düşünce” sahibi küçük ve orta sermaye kesimlerini içine alacak geniş bir ittifak kurmaya yönelmiştir.

İşte bu aşamada Abdi İpekçi öldürülmüştür. Abdi İpekçi cinayetinin ardındaki “sır” budur.

Abdi İpekçi cinayeti, oligarşi ve oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasındaki çelişkinin keskinleştiği bir evrede işlenmiştir. Sömürücü sınıflar içindeki ayrışmanın ve parçalanmanın bir ürünüdür.

Dönemin en tipik özelliği, sömürücü sınıfların kendi içindeki **parçalanmışlığı** ve her bir parçanın kendi özel çıkarları için sonuna kadar çatışmaya girişmiş olmalarıdır.

Abdi İpekçi’nin tüm “günahı”, bu parçalanmışlık ve çatışma ortamında, belli kesimlerin ittifakı için **aktif olarak** devreye girmesidir.

Abdi İpekçi’nin girişimi, ağırlıklı olarak küçük-burjuvazinin sağ ve orta kesimleri ile işbirlikçi-tekelci burjuvazinin bir bölümü arasında ittifak kurmayı amaçlamıştır. Özellikle *Milliyet* gazetesinin finansmanını sağlayan Koçlar bu girişimin odak noktasında

yer almışlardır.

Ancak Abdi İpekçi'nin girişiminde yer almayan ve dışlanan tekelleşmemiş burjuva kesimler ile küçük sermaye kesimleri, devlet kurumlarındaki adamları ve MHP aracılığıyla bu girişimi engellemeye yönelmişlerdir.

Bugün adına "derin devlet" denilen, sömürücü sınıfların devlet kurumlarındaki "özel adamları"ndan başka bir şey değildir. Ve bu durum, sınıf mücadelesinin yükseldiği, sınıflar arasındaki çelişkilerin keskinleştiği her durumda, devlet kurumlarının parçalanmışlığının bir yansıması olmuştur.

Abdi İpekçi cinayetini "sır" haline getiren ise, bu dönemde kamuoyundan gizli olarak yürütülen **siyasal ittifak arayışları**dır. Bu ittifak arayışları ve bunun içinde yer alanlar kamuoyundan gizlendiği için, Abdi İpekçi, "uzlaşmacı kişiliğe" sahip bir gazeteci olarak sunulabilmektedir.

Abdi İpekçi cinayetinin "sır" haline dönüştürülmesini sağlayan diğer bir olgu ise, bu dönemdeki siyasal olaylar içinde Amerikan emperyalizminin yeri ve rolüdür.

Bilinen sözlerle ifade ederse, Amerikan emperyalizmi doğrudan CIA aracılığıyla ülkedeki siyasal olayların içinde yer almıştır. CIA'nın "düşük yoğunluklu çatışma" konsepti çerçevesinde yürütülen **kitle pasifikasyonunun** ana unsuru MHP'li faşist milisler olmuştur. Dolayısıyla Abdi İpekçi'nin girişimini "zararlı" bulan kesimler için "vurucu güç"ün, yine MHP'li faşist milislerden başkası olması beklenemez.

Abdi İpekçi, küçük-burjuva muhalefeti zayıflatmak ve bu muhalefete gözdağı vermek için öldürülmüştür. Bu sayede, olaylar "kontrol kulesi"nden izleyen küçük-burjuvazinin orta kesiminin siyasal güç dengesini değiştirebilecek hareketi engellenmiş ve sindirilmiştir.³

Görüldüğü gibi ortada bir "sır" yoktur.

³ Abdi İpekçi cinayeti ile 10 Ocak 1978'de Nikaragua'da *La Prensa* gazetesinin yazarı ve sahibi Chamorro'nun öldürülmesi büyük bir benzerlik taşımaktadır. Chamorro, Somoza'ya karşı burjuva muhalefetin birleştirici bir unsuru olması nedeniyle ölüm mangaları tarafından öldürülmüştür. Nikaragua'da FSLN, bu oyunu bozmuş ve devrimci mücadelenin gelişmesini sağlamıştır. Aynı gelişme ülkemizde gerçekleşmemiş ve pek çok küçük-burjuva aydını Abdi İpekçi, Tütengil, Doğanay vb. cinayetlerinden sonra politik alandan çekilmişler ve hatta bir kısmı (Yaşar Kemal gibi) ülke dışına kaçmıştır.

Ortada "sır" gibi görünen, Abdi İpekçi'nin girişimlerini yakından izleyen ve "zararlı" olduğu değerlendirmesini kimlerin yaptığıdır. Bunların Abdi İpekçi'nin öldürülmeden önce Ankara'da Bülent Ecevit'le görüşme yaptığını da bildikleri açıktır.⁴ Bu nedenle, İstanbul'daki "tetikçiler"e Abdi İpekçi'ye ilişkin bilgi ve "talimatı" gönderenlerin Ankara'da oldukları kesindir. Ancak bu bilgiler için "derin devlet"e de hiç ihtiyaç yoktur. Bunlar Ankara'da "muhkim" herhangi bir gazeteci ve politikacının çok iyi bildiği olaylardır.

"Sır" olarak sunulan Abdi İpekçi'nin girişimlerinin "zararlı" olduğu değerlendirmesini kimlerin yaptığı konusu ise, dönemin *Tercüman* gazetesinde yazılanlara, Nazlı Ilıcak, Güneri Civaoglu, Rauf Tamer vb. kişilerin Halit Narin, Murat Bayrak vb. faşist işadamlarıyla yaptıkları "sohbetler"e bakılınca kolayca anlaşılabilir.

Papa suikastine gelince, burada da anlaşılmaz ve bilinmeyen bir "sır" mevcut değildir.

Papa suikasti, doğrudan doğruya Vatikan üst yönetimi ile üst düzey İtalyan yöneticilerinin içinde yer aldıkları P2 (*Propaganda Due*) mason locası adı verilen bir örgütün darbe girişimiyle bağlantılı olduğu açıkça kanıtlanmasına rağmen, kamuoyundan gizlenmeye çalışılmıştır. Darbe girişiminin içinde NATO bünyesinde faaliyet gösteren ve doğrudan CIA'ye bağlı Gladio adlı örgütün de yer aldığı pek çok araştırmada açıkça saptanmıştır.

Papa suikastinin "sır"laştırılmasının nedeni ise, hıristiyanlar için kutsal olan bir ku-

⁴ Can Dündar, Abdi İpekçi'nin öldürülmesine ilişkin "yazı dizisi"nde şöyle yazmaktadır: "Ankara'da Başbakan Bülent Ecevit'le bir görüşme yaptıktan sonra İstanbul'a dönmüş, gazeteye uğramış ve evine doğru yola çıkmıştı. Nişantaşı'nda eve 300 metre kala arabası yavaşladığında sağ camda beliren bir karaltı zamanı durdurdu. Ve İpekçi'yi vurdu. Suikastçi, 20 yaşındaki Mehmet Ali Ağca'ydı." (*Milliyet*, 18 Ocak 2006.) Aynı Can Dündar, dokuz yıl önce olayı şöyle aktarmaktadır: "Usta gazeteci 18 yıl önce bugün saat 15.00 sıralarında evinden AP lideri Demirel'i aramış ve bir süre konuşmuştu. Karşılıklı hal hatır sormuş ve şakalaşmışlardı... Bu konuşmadan tam 5 saat sonra evine 300 metre kala arabasının camından sıkılan bir kurşun, sol iç cebindeki kalemi ikiye bölüp, İpekçi'nin kalbine -Türkiye'nin kalbine- saplandı." (*Milliyet*, 1 Şubat 1997.) İşte bu ve benzeri yayınlar yoluyla Abdi İpekçi cinayeti karmakansık edilecek "sır"laştırılmıştır.

rumun, Papalığın “yıpratılmaması”dır. Bu gerekçeyle, tüm ilişkiler Avrupa’nın tüm emperyalist ülkelerinin çabalarıyla gizlenmiştir. (Bu darbe girişiminde yer alan bazı kişiler, özellikle Vatikan bankası olarak bilinen *Banco Ambrosiano*’nun yöneticileri, Avrupa’nın değişik kentlerinde “faili meçhul” bir biçimde öldürülmüşlerdir.)

P2 mason locasına yönelik ilk operasyon Mart 1981’de yapılmış, ancak locanın başkanı Licio Gelli yakalanamamıştır. Daha sonraki aylarda darbe çalışmaları sürdürülmüş ve bunun için 8 Mayıs 1981’de C-locası kurulmuştur. Ağca’nın Papa’yı vurduğu tarih ise 13 Mayıs 1981’dir.

Papa suikastinden sonra P2 mason locasına yönelik operasyon başlatılmış ve “Büyük İtalya” kurmayı amaçlayan darbeciler yakalanmıştır. Darbeciler arasında 175 yüksek rütbeli subay yanında pek çok politikacı ve bürokratın da yer aldığı saptanmıştır.

Ağca’nın Papa’ya yönelik saldırısı, doğrudan MİT tarafından icra edilmiştir. Öyle ki, MİT burada “taşeron” olarak devreye girmiş ve saldırıyı gerçekleştirmeyi üstlenmiştir. Saldırının hedefi, İtalya’da anti-komünist bir iktidarı işbaşına getirilmesidir. İtalyan Komünist Partisi’nin güçlendiği ve oy oranlarını artırdığı bir dönemde gerçekleştirilmiş olmasının yanında, Sovyetler Birliği’ne yönelik topyekün saldırının yeniden yükseldiği Regan döneminde yapılması bu gerçeği açık biçimde ortaya koymaktadır.

Gerek Abdi İpekçi cinayetinde, gerekse Papa suikastinde “sır” arayanların bir bölümü dikkatlerini daha çok “mafya” ilişkilerine yöneltmişlerdir.

Susurluk olayıyla birlikte kontra-gerilla örgütlenmesinin polis yapılanmasıyla bağlantılı olarak oluşturulduğu ve parasal kaynaklarını yasadışı ilişkilerden sağladığı açığa çıkmıştır. Adına “mafya” denilen yasadışı faaliyetlerden elde edilen paralar, gerçekleştirilen bir dizi faşist milis cinayetlerin finansmanında kullanılmıştır.

Yasadışı “operasyonları” yasadışı ilişkilerden sağlanan paralarla finanse etmek, FBI ve CIA’in klâsik yöntemlerinden birisidir. FBI ve CIA’in Amerikan “mafya”sı ile kurduğu ilişkiler ve onları çeşitli anti-komünist faaliyetlerde kullanması öylesine uzun bir tarihe sahiptir ki, bu süreçte büyük de-

neyimler kazanmışlar ve yöntemlerini geliştirmişlerdir. Daha 1930’larda işçi sendikalarına yönelik saldırılarda polis (FBI) “mafya”yı geniş ölçüde kullanmış ve pek çok grevin kırılmasında bunlardan yararlanmıştı. Böylece kendilerinin ne denli “yasalar”a “saygılı” olduklarını göstermişlerdir. Öte yandan, CIA, aynı yasadışı kesimleri Küba’ya yönelik saldırılarda ve komplolarda kullanmış ve bunların finansmanını bu kesimlerden sağlamıştır.

Bu konuda en popüler olay ise, ABD’li yarıbay Oliver Nord olayıdır.

Oliver Nord, Nikaragua’daki kontraların örgütlenmesinden ve finansmanından görevli bir Amerikan subayıdır. Nikaragua’daki FSLN iktidarı karşı oluşturulan kontralar, dünya kamuoyunun tepkisini çekmemek için Amerikan hükümeti tarafından doğrudan finanse edilmemiştir. Bunun için buldukları finansman yolu ise, uluslararası silah kaçakçılığı olmuştur. Amerikan ambargosu karşısında Irak’a karşı sürdürdüğü savaş için gerekli silahları uluslararası silah kaçakçılarından temin eden İran’a, çeşitli Amerikan silahlarının yedek parçaları Oliver Nord tarafından satılarak büyük bir para sağlanmıştır. Bu parçalar, doğrudan Amerika’dan değil, İsrail üzerinden sağlanmış ve böylece ABD kamuoyunun, özellikle de basınının dikkatleri başka yöne çekilmiştir. Elde edilen parayla, yine uluslararası silah kaçakçıları aracılığıyla büyük oranda Sovyet yapısı silahlar alınarak Nikaragua’daki kontralara aktarılmıştır. Olay, bir süre sonra açığa çıktığında, Oliver Nord görevden alınmış ve yargılanmıştır. Ancak yine de ABD’de Regan yönetimi tarafından “ulusal kahraman” ilan edilmiştir.

Burada önemli olan “sır” olduğu söylenenler değil, kendisini “hukuk devleti” olarak tanımlayan bir devletin bu türden gizli ve yasadışı örgütler aracılığıyla, hukuk dışına çıkmasının getireceği sonuçlardır. Böyle bir devlette, hiç kimsenin “can güvenliği” yoktur. Herhangi bir kesimin çıkarına gelmediği sürece, herkes devlet tarafından kurulmuş ve yönetilen bu yasadışı örgütün hedefi olmak durumundadır. Özellikle politik faaliyet içinde bulunan herkes, bu yasadışı örgütün hedefi olacaktır. Hedef olabilmek için, kişinin devrimci bir ilişki içinde olması bile gerekli değildir. Yaptığı herhangi bir açıklama ya da girişimin, bu ör-

güt yöneticileri tarafından benimsenmemesi ya da hoşlanılmaması bile hedef olmak için yeterlidir. Bu da, siyasal iktidarların kendi keyfi yönetimlerini önemli bir muhalefetle karşılaşmaksızın sürdürmeleri için uygun bir zemin oluşturmaktadır.

Bu koşullar altında, değil ilerici, devrimci bir politik faaliyet içinde bulunmak, mevcut hükümete muhalif konumda bulunmak bile, bireyler için önemli bir tehlike taşıyabilmektedir. Bu tehlikenin, ister politikacı olsunlar, ister “medya” mensubu olsunlar, her türden düzen içi kurum ve kuruluş mensubu bireyleri kapsamı, aynı zamanda, mevcut düzenin ne denli çaresiz ve tecrit olma koşulları içinde olduğunun göstergesidir.

İster istemez, böyle bir tehdit ve tehlike altında bulunan bireyler için fazla bir seçenek bulunmamaktadır: Ya düzen içinde bile olsalar, siyasal iktidarla ters düşmeyi göze almayacaklardır; ya da bu tehlikeye karşı örgütleneceklerdir. Küçük-burjuva aydınlarının ve politikacılarının böylesine silahlı bir tehdide karşı örgütlenme yetenekleri yoktur. Dolayısıyla bu tehdit karşısında, ya ülkeyi terk etmek ya da sessiz sedasız bir kenarda oturmak durumundadırlar. Başka seçenekleri yoktur.

Ağca'nın sekiz günlük “tahliye” günlerinde görüldüğü gibi, küçük-burjuvazinin sadece sol kesimi değil, orta ve sağ kanatları da büyük bir korkuya kapılmışlardır. Pek çok “medya” mensubu, özellikle “neoliberal” ve “globalizm” yandaşı olanlar “kısa tatil” adı altında kapağı yurtdışına atmışlardır.

Devrimci örgüt, böylesine bir tehdit al-

tında olan bireyleri korumayı görev olarak üstlenmez.

Devrimci örgütler, her zaman, devletin her türlü yasadışı faaliyetleriyle yüzyüze olmuşlardır. Devletin her türlü zor aygıtı, her zaman devrimcilere karşı kullanılmış ve bunda hiçbir yasallık gözetilmemiştir. Devrimci örgütler, bu yasatanımaz güce karşı mücadelelerini sürdürürken, binlerce insanını yitirmiştir. Yapılan polis operasyonlarında devrimciler sorgusuz sualsiz katledilmiş, kaybedilmiş, işkencelere maruz bırakılmıştır. Bütün bunlar olurken, küçük-burjuva aydınları, ülkemizin demokratikleşmesini beklemiş ve katledilen devrimciler için “onlar da silaha sarılmasalardı” diyerek operasyonları haklı ve mazur göstermeye çalışmışlardır. Ama bunların da kendilerini kurtarmadığı açıktır.

Susurluk olayından sonra Ağca'nın “tahliye” edilmesi, bir kez daha küçük-burjuvaları korkutmuştur. Yeniden “eski” günleri anımsamışlar, “yükselen milliyetçilik” dalgası karşısında korkuları daha da büyük olmuştur.

Bugün için Ağca yeniden tutuklanarak cezaevine konulmuştur. Böylece küçük-burjuvaların korkuları bir ölçüde giderilmiş ve rahatlatılmışlardır. Ama Ağca'nın sekiz günlük “tahliyesi”, küçük-burjuvalara “aba altından sopa” gösterilmesi için yeterli olmuştur. Gelecek günler, bu “sopa”nın ne kadar “eğitici” olduğunu gösterecektir.

Herkesin görmek zorunda olduğu gerçek, yasadışı devlet, ancak bir devrimle devrilebilir ve ancak bir devrimle demokratikleşebilir. Bunun dışındaki herşey hayaldir, aldatmacadır.

Kurşun Geçirmez Yelek Arkasındaki Korku

Türklere yüzlerce çelik yelek sattık

Türkiye'den çok sayıda işadımı, siyasetçi ve sanatçının son bir yıl içinde Kolombiya'dan yüzlerce kurşun geçirmez yelek satın aldığı ortaya çıktı. Kolombiyalı işadımı Miguel Caballero, Meksika'da yayınlanan *Vanguardia* gazetesine yaptığı açıklamada, Türkiye'den son bir yıl içinde çok sayıda siyasetçi, işadımı ve sanatçının kendilerine müracaat ederek kurşun geçirmez yelek satın almak istediğini söyledi.

Türkiye'deki bu talebi karşılamakta güçlük çektiklerini vurgulayan Caballero, son 4 ayda Türkiye'ye gönderdikleri yeleklerin Avrupa ve Orta-Doğu'ya satılanlardan daha fazla olduğuna dikkat çekti.

Caballero, "Bizim ürettiğimiz yelekler 1,2 kg ağırlığında, oysa polislerin kullandığı yelekler yaklaşık 4,8 kg. Ayrıca bizim yelekleri rahatça katlayıp bavulunuzda istediğiniz yere götürebiliyorsunuz, kimse fark etmiyor."

Caballero'nun verdiği bilgiye göre, 22-9 milimetrelik kurşunlara kadar dayanıklı olan çelik yelekler klasik, altın, VIP ve platin olmak üzere dört modelde üretiliyor. Yeleklerin fiyatı 290-2.900 dolar arasında. Türkler, en fazla VIP ve platin modellerini tercih ediyor.

[Hürriyet, Milliyet, Radikal, Akşam, 22 Ocak 2006.]

Bahçesinde Ebruliiii Hanım Eli Açan Ev, Kızarmış Ekmekler

vs.

12 Eylül 1980 sabahı 04.00'te spikerin Türkiye Radyoları'ndan yankılanan sesi devrimci, ilerici, demokrat olarak görülen herkese ve her şeye karşı, yeni bir baskı ve şiddet dönemini başlatıyordu: "*Türk Silahlı Kuvvetleri ... yönetime bütünüyle el koymuştur.*"

Bu "bütünüyle el koyma", yalnız devlet aygıtını değil, teker teker yurttaşları, onların sınıf perspektifini, tarih bilincini, dünyaya bakışını ve dünyayı algılayışını da hedefliyordu. 12 Eylül sabahının hemen ardından başlatılan sindirme, baskı, yalnızlaştırma, tepkisizleştirme, kısacası pasifikasyon ve depolitizasyon operasyonu, az sayıda devrimci dışında, halk kitlelerinin, mutlak otoriteye kayıtsız şartsız boyun eğmesiyle ve eğdirilmesiyle sonuçlandı. 1987'de iç tepkiler ve dış baskılar sonucu sıkıyönetim uygulamasının sonlandırılması ile birlikte yoğun bir "medya" bombardımanı eşliğinde piyasaya sürülen demokratikleşme oyunu (*project democracy*), düzenin istediği "bi-reyleşmiş insan"ı yaratmayı hedefliyordu.

Bu karşı-devrim dönemi boyunca, devrim cephesinde büyük bir dağınıklık yaşandı. Solun bir bölümündeki ideolojiszleşme, perspektif yitimi, halkın devrimci örgütlere olan güvenini ve inancını ortadan kaldırdı. Devrimci kadrolar büyük ölçüde tasfiye edildiğinden, korunmasız kalan kitleler, devlet teröründen kaçmanın yolu olarak algıladıkları bireyciliği hızla benimzediler. Nicelik olarak nüfusun çoğunluğunu oluşturan küçük-burjuvazi ise, sınıfının tüm özel-

liklerini koruyarak "birey"leşirken, bir yandan da her türlü sınıfsal tahlilden ve bakış açısından uzak oportünizmini, ideolojik planda egemen unsur haline getirdi. Bu başarıda en büyük pay, emperyalizmin işbirlikçisi burjuvazinin güdümünde, her türlü "iletişim teknolojisi"nden faydalanan ve bu yoldan, kendi sınıfsal kavrayışlarının ve yaşam tarzlarının propagandasını yapma olanağına sahip olan kent küçük-burjuvazisinin "elit"lerine aitti.

Burada, kendi sınıfsal özelliklerine ve çıkarlarına uygun olarak ülkenin içinde bulunduğu siyasal konjonktüre göre rota ve konum değiştiren küçük-burjuva reformist aydınlarını, özellikle de küçük-burjuvazinin kadın aydınlarını ele alacağız.

Bu kadınlar, seksenlerin sonlarına doğru, Turgut Özal'ın "transformasyon" söylemiyle üstü örtülen "döneklilik"e yedeklenmiş eski sol aydınları referans alarak, sol görünüm altında düzenin kökten değişimini engellemenin, böylece "olduğu gibi kalması" meşrulaştırmanın yolunu bulan, yüzünü "batı"ya dönmüş "çağdaş" görünümlü, eğitim görmüş, tercihan birkaç yabancı dil bilen küçük-burjuva kadınlardır.

Bu kadınlar, sevimli zararsız görünüm-leri arkasında gizlenmiş, oligarşi tarafından cömertçe ödüllendirilen bir görev üstlenmişlerdir: yüzlerine taktıkları sol maske ile, devrimci gelişmeyi engellemek, derinleşmekte olan ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımları "birey"in kafa kanışıklığı ile geçiştirilmesini sağlamak.

Bundan sonrası, Marks'ın "kitlelerin alkışlandırılması" olarak adlandırdığı durumun, kalın bir cam kütesinden yansıyan eğri büğrü görüntülerinden ibaretti.

Lisa Minelli'nin başrolünü oynadığı ünlü film ve şarkısı hala taptaze belleklerdedir: *Cabaret*.¹

Sally Bowles'in öyküsü, Alman kabarelerinden birinde başlar. Alman kabareleri (*kneipe* denilen meyhaneler, barlar) kalın camlı, bir bakıma şişelerin tabanına benzer camlarla kaplı olduğundan, ilk görüntü bu camların üzerinden, eğri büğrü salonun görüntüsüdür... Cama yansıyan, 1930'lu yılların moda giysileriyle erkekler ve kadınlar... Sahnede şarkı söylenmektedir, "*life is a cabaret!*"... Ve son sahnede, aynı camlarda, aynı kabarenin görüntüsü. Bu kez gamalı haçlı, kahverengi üniformalı faşist SA'lar... Şarkı yine aynı şarkı: *Hayat bir kabaredir...*

13 Ocak gecesi Türkiye, özenle hazırlanmış kırmızı rengin hakim olduğu ve belki de bu yüzden *Cabaret*'yi çağnşturan bir salon dekorundan Sezen Aksu'yu izlemeye koyuldu. Ünlü kadın, "popüler kültür sanat falan değildir. Ben ağzıma bir kere bile 'sanatçığım' kelimesini almadım" diyordu sadece "bilge"liği içinde ve ekliyordu: "ben sadece şarkı söyledim, beni rahatlattığı için... Herkes şarkı söylemeli..." Aslında onun geldiği yer, "sanatçı" düzeyinin çok ötesinde bir yerlerdeydi. Belki bu yüzden sanatçı olmakla fazlaca ilgilenmemesi. O, birkaç kuşak kadının kadın kimliği, cinsellik, başkaldırın, kısaca kadın olma durumuyla ilgili sesi, sözcüsü ve düşünce yapıcısı olmuştu. Kısaca o bir "öncü" idi. Türkiye krizlerden geçerken, hükümetler peş peşe değişirken, kadınlar "çuvaldız" eylemi yaparken, Irak işgali yaşanırken, dünya "global köy" olurken, borsa dibe vururken ve şişerken, "O", narin yüzü, yanık sesi, her sınıftan kadının nabzını tutan hassas elleriyle 1980 sonrası dönemin fonundaydı hep... Bu kez, beyaz cama yansıyan "loş ve hoş" salon görüntüleri daha aşına, daha yakın, daha kıskırtıcıydı...

Birkaç gün sonra, bir başka kanalda, "globalizm"ın armağanı üniversitelerimizden birinin salonundan yayınlanan "Siyaset Meydanı", silikleşmeye başlayan anıları bir

kez daha canlandırdı. Konu önemsizdi... Söylenenler çok anlamlı bulunabilir ya da incir çekirdeğini doldurmayabilir, ama göz görüntüye takılır, izler... Önemli olan, beyaz camdan yansıyan eğri büğrü salon görüntüleri... İzleyenler konuşmalarla fazla ilgili değil, ama emperyalizm üzerine yapılan her gönderme alkışlanmakta... Üstelik "tempocu toplum" alışkanlığıyla değil, son günlerde toplumu saran huzursuzluğun, çözümlenemeyen toplum belleğinden silinmekte olan o en temel refleksten, anti-emperyalist tepkiden yansıyan görüntüsüyle. Hem de "globalizm"ın armağanı üniversitelerimizden birinin salonunda. Yani bir özel üniversitede okuma şansını yakalayabilmiş olanlardan, yani "tuzu kuru"lardan ama gençlerden: kent küçük burjuvazisinin en dinamik katmanından...

Zaman zaman içinde

Işık duman içinde...²

Seksen sonrasının siyasal, düşünsel ve kültürel ortamını kısaca anımsayalım:

Marksizm-Leninizm, "ideolojiler öldü" söylemiyle birlikte devreden çıkartılmış. Ardından sınıfsal bakış açısı "çağdışı", klasiklerden alıntı yapmak "tükaka" ilan edilmiş. M. Belge gibi tipler, "bırakın, bu konuda da Marks benim gibi düşünmeyiversin" diyecek kadar ileriye gidebilmiş. Hiçbir kurala, ölçüye, ölçüte, otoriteye bağlı olmaksızın söz söylemenin adı "düşünce üretmek" olmuş. Küçük-burjuvazinin dünya görüşü her yana bulaşmış. Bilimsellik bir yana, bireysel açıdan bile değersiz olan pek çok "görüş" geçer akçe olmuş. Sınıfsal mücadeleden yerine, "çevrecilik"ın, "feminizm"ın konulduğu bir bakış açısı, egemen anlayış olarak sola dayatılmış. Marksist-Leninist dil ve terminoloji giderek kullanılmaz olmuş.

Bu ortamda solda yeni bir dil geliştirildi: Gelişmeleri, kendi bireysel somut-güncellikleri içinde değerlendirmek için kullanılan "köşe yazarlığı dili"... Böylece ister istemez Marksizm-Leninizmden boşaltılan yerler her türden bireysel "düşünceler"le dolduruldu. Kent küçük-burjuvazisinin sağ kanadı, daha da sağa kayarak kendi yolunda ilerlemeye devam etti. Sol kanadı, hızla sağa kayarak 1990 sonrası "globalizm aşkı"na kucak açarak emperyalist-kapitalist sistemin yandaşları haline geldi ve bu konum-

¹ Cabaret, Bob Fosse, 1972.

² Enver Gökçe, Başlangıç.

larında halkı pasifize etme görevini üstlendi.

“Önce birey” ve ardından “kimlik” konularını ortaya atılmış, her yerde “değişim” rüzgarları esiyordu. Yükselen değerlerden söz ediliyordu, güneydoğuda savaş sürüyordu ve sol “umudu büyütme”ten söz ediyordu... Feminizm, adı anılmaksızın egemenliğini kurmuştu. Ama “egemen”lerin “kafası kaşık”tı.

Sezen Aksu söylüyooooo!

Seksenlerin sonlarında, Ünzile'nin³ öyküsünü haykırdı Sezen Aksu. On ikisinde ana olan, horlanan, ezilen, sömürülen köylü çocuk-kadınların öyküsüydü bu: “Yağmuru kim döküyor/Ünzile kaç koyun ediyor/Dayaktan uslanalı/Hiçbir şey sormuyor”...

Gerçi büyük kentlerin küçük-burjuva aydınları yetmişlerde kadın sorununu “eleştirel!” bakışla değerlendirmişler ve “Asiye Nasıl Kurtulur?”⁴ uzun uzun düşünmüşlerdi. Bu epik oyunla, küçük-burjuva ideolojisi, Vasıf Öngören'in kaleminden Asiye'lere düzenin içinde, onun kurallarıyla var olup onunla işbirliği yapmayı önerirken, Asiye'ye dayatılan sadece seçeneksizlikti, patlama noktasına gelen çalkantılı topluma da dolaylı bir mesaj iletmekteydi: Bireysel kurtuluş mümkündür ve üzerinde düşünülmesi gerekmektedir...

12 Eylül sonrasında ilk çıkış Duygu Ase- na ile oldu. Bu keskin sözlü kadın, düşünmekle yetinmiyor, bir adım öte geçip, erkeklere açıkça saldırıyordu. *Kadının Adı Yok* adlı romanı, Ekim 1987'de 37. baskısını yaptı. Böylece kitapçıların rafları her dönemde “çok satan”larla süslendi:

Kadının Adı Yok
Aslında Aşk da Yok
Değişen Bir şey Yok
Kahramanlar Hep Erkek
Aynada Aşk Vardı
Aşk Gidiyorum Demez
Aslında Özgürsün.

Böylece feminist söylem “manileşirken” “çok satan”lar, küçük-burjuva aydın kadının yoksunluğunun ve yanlısamasının “baş-yapıt”ları olarak yazın piyasasına sunuldu.

Çok okundular, çok tüketildiler ve okundukları ölçüde kafaları karıştırdılar, kafaları karıştı. Artık sınıfsallığından arındırılmış toplum cinsiyet temelinde ikiye bölündü, kadınlara yeni bir “öncü” bulundu.

Popüler kültür yapıcısı küçük-burjuva erkekler kendilerinden emin, yumuşak başlı (light) muhalefetlerini sürdürürken, nerdeyse her söyledikleri bir slogana dönüşüyordu: “Uyusun da büyüsün ninni/Tıpış tıpış yürüsün ninni/Danalar girmiş bostana/Gücün yetiyorsa kovalasana”⁵.

Sevgiliye söylenmiş sözlerle topluma mesaj veriliyordu: “Beni Kategorize Etme benle oyna/ Yaftayı yapıştırıp bana isim koyma/ Ben seni öyle sevdim, böyle mi sevdim?”⁶ Bu sözlerdeki küçük sevimli uyarı, kadın-egemen küçük-burjuva ilişkilerde, en azından evde, erkeğin gizli egemenliğini dile getiriyordu.

Çok geçmeden, Sezen Aksu bu küçük “uyarı”nın ahını aldı: “Ben senin hayatından gittim oğlum/Hadi yerime koy birini koyabilirsen” dedi ve “efeler gibi” çekip gitti... Skor, eşitlenmişti. Ana-babalar, bu iki popçunun şarkıları ile didişirken, hem kent merkezlerindeki site yaşamlarında, hem varoşlarda, “bahçesinde ebruliii hanımeli açan ev”lerde,⁸ kız çocukları büyümekteydi. Bakarak, izleyerek... Ünzile'ler henüz hesapların dışındaydılar.

2000'lerin başında, “Zaman zaman içinde, ışık duman içinde” kalmaya devam etti, “bahçesinde ebruliii hanımeli açan ev”lerde kız çocukları büyüdüler. Her çocuk gibi bakarak, izleyerek... Küçük burjuva dünya görüşü her yana bulaşmış, her eve sızmış olduğundan, egemen ideoloji ve onun tüm araçları sistemli saldırılarını genç beyinlere yöneltirken fazla zorlanmadılar. “Küçük muttarid, muhteriz darbeler”le⁹ işlerini yapmaya koyuldular.

İyi tasarlanmış bir eğitim planı ve yeterince tekrar!

Eğitimin bu basit ve temel kuralının şaşmazlıkla olumlu sonuç verdiği bilinmekteydi. Varoşların genç kuşağı kültür evleri, halk evleri arasında gidip geldiler. Bu “steril me-

⁵ Kızıllok-Ortaçgil/Pencere Önü Çiçeği, 1986.

⁶ Bülent Ortaçgil/İkinci Perde, 1990.

⁷ Sezen Aksu/ San Odalar, single, 1999.

⁸ Nazım Hikmet, Mavi gözlü dev.

⁹ “Küçük, çekdüze, çekingen darbeler”, Tevfik Fikret, Yağmur.

³ Ünzile/Git, 1986, Aysel Gürel-Onno Tunç.

⁴ Epik oyun, Vasıf Öngören, 1997.

kanlar”da sosyalleşmeye çalışan, sınıf bilincinden uzak bu “birey”leşmiş gençlerin apolitikleştirilmesinde bu “mekanlar” ökse otu olarak kullanıldılar. Onların büyük kısmının hayali, bu mekanlarda hayranlıkla izledikleri “beyaz Türkler”in kızları-oğlanları gibi yaşayabilmek ve bir gün mutlaka “köşeyi dönmek!”ti. “Kendisi için sınıf” olmak, onlar henüz doğmadan terkedilmiş ve bir köşeye atılmış bir kavramdı.

Sitelerde yaşayan kredi kartlı “kamu emekçileri”nin çocukları olarak büyüyenler de benzer şeyler yaşadılar.

Eğitim görmüş yeni kuşak küçük-burjuvalar yeni talepler geliştirdiler. Ortak hedef, “plaza”lardı, genç kadınların fazladan erkeklerden talepleri vardı: “yaşamımda olabirsin ama benim istediğim kadarıyla, benim istediğim şartlarda, benim istediğim sürece”.

Erkekler bunları duymazdan gelip, gazetelerin spor sayfalarını okumayı, televizyon ekonomistlerden borsayı izlemeyi ve “geyik muhabbetleri” yapmayı sürdürdüler. Önce “in”lerle “out”lar belirlendi. Bireye, kariyere, para ve statüye yönelik her şey “in” oldu; topluma, birlikte değiştirmeye, aydın sorumluluğuna dair her şey “out” idi.

Ama beklenen olmadı.

Küçük-burjuvaların salt cinsiyete dayalı “kadın mücadelesi” kendi mantıklı sonuçlarına ulaştı. Brigitte Jones çıka geldi. Otuz mumluk pastalar hüznü taşıyordu. Kariyer sahibi “kadın” olarak elde ettikleri “son” erkeği elde tutabilmek için kızarmış ekmeklerin soğumasını dert edinmeye başlamışlardı.¹⁰ Ya töreye boyun eğeceklerdi, görücü usulüyle de olsa evleneceklerdi, ya da töre cinayeti işleyeceklerdi. İki de oldu.¹¹

¹⁰ Ece Temelkuran “Anzasız Kadınlar” başlıklı yazısında kendisi gibi küçük-burjuva “elit” kadınlarının durumunu şöyle ifade etmektedir:

“Kızarmış ekmeğin soğumasını ancak kadınlar dert eder. Adam kahvaltı masasına doğru anda gelmeyip sallandığı için ekmekler soğur.

Kadının sınırları bozulur. Adam ekmeklerin soğudğunun farkına bile varmayabilir ama o sırada kadın, yaptığı zamanlama ayarları altüst olduğu için sinirlenir.

Daha kötüsü sahadanda yumurtanın, adamın ban-yodan çıkışına göre hazırlanması ancak fazladan geçirilen iki dakikanın yarattığı faciadır.” (*Milliyet*, 30 Aralık 2005.)

¹¹ 24 Ocak tarihli bir gazete haberi: “Tiyatro ve sinema oyuncusu Mümtaz Sevinç, Üsküdar’daki evinde, bir süredir aynı yaşadığı felsefeci kız arkadaşı ta-

Şimdi onlara, izleyecekleri, örnek alacakları, taklit edecekleri ve böylece küçük-burjuva egemen ideolojiyi içselleştirmelerine ve sürdürmelerine yardım edecek yeni “öncü”ler gerekiyor. Romanların ve romançıların devri tamamlandı. Artık güç, “medya”da. Bu yüzden yeni öncü, “medya”dan bulunmalıydı. Genç, iyi eğitilmiş, bakımlı, güleç yüzlü bir “öncü”.

Okurun beklentisi, “öyle bir öncü ki, bir yolunu bulup onları bir üst sınıfa taşıyabil-sin”; “medya” patronlarının beklentisi, “Öyle biri ki, hem tirajı arttırsın, hem kıpırdanmaya başlayan halk kitlelerine ‘kendilerinden biri’ olarak yol göstere, onların haklarını, çıkarlarını savunuyormuş gibi yapsın, yani sol gösterip sağ vursun”...

Orhan Pamuk yıpranmış ve yaşlanmıştı; Altan kardeşlerin sakalları fazla uzamıştı. Perihan Mağden çaptan düşmüş ve düşkünleri oynuyordu.¹² Yeni bir yüz lazımdı.

Adayların en parlağı, Ece Temelkuran görünüyordu. Çok satan kitapları vardı ve ölçülere de uyuyordu. Yazdığı popüler kültür “eleştirileri” ilgiyle karşılanıyordu. Aranılan bulunmuş gibiydi.

2004 başlarında, “Popüler kültürün, eleştirmek için bile olsa kenarından tutmaya çalışmanın, bu büyük eğlencede bu yolla ‘görünür’ olmaya çalışmanın da modası geçti. Artık, ‘Başka bir hayat mümkündür’ demenin bile zamanı geçti. ‘Evet mümkündür de, nedir bunun oluru?’ sorusunu yanıtlamanın zamanı geldi. Artık insanlara, eğer varsa böyle bir şey, daha mutlu, daha iyi, daha temiz bir hayatın nasıl olacağından söz etmenin zamanı.”¹³ diye yazıyordu. Dünya Sosyal Formu’ndan yazdığı yazılarla “yeni bir dünya mümkündür” mesajları veriyordu. Sanki kendisine biçilen misyonu reddeder gibiydi.

Ama o da bir kadındı ve “bütün kadınların kafası karıştı”!

Bir yandan *Milliyet*’teki köşesinin gereklerini yaparken, “otuz mumluk pasta”cılarının dertlerine tercüman oluyor, diğer yandan “Bana sorarsanız, niye bilmiyorum, bu yı-

rafından bıçaklanarak öldürüldü. Gece 01.30 sıralarında mutfağa giden kız arkadaşı, kahvaltı bıçağını alarak, yüzüstü uyuyan Mümtaz Sevinç’i sırtından bıçakladı.”

¹² Bir dönemin radikal yıldızı Perihan Mağden’e göre “kadın, pasif inektir”.

¹³ Ece Temelkuran, *Milliyet*, 4 Şubat 2004.

lın bütün dünya, Türkiye ve bizler için bir isyan yılı olacağını düşünüyorum” diye yazabiliyordu. Ama bir “bildiği” olduğunu da söylemeden geçemiyordu: “Bundan birkaç yıl önce Wallerstein ayaklanmanın bütün yeryüzünü elli yıl içinde saracağını yazmıştı. Negri ve Hardt yazdıkları ‘Yoksulluk’ kitabında, yeryüzü yoksullarının, bu sözcüklerle olmasa da, kimliksiz bulutlar olarak ayaklanacağını söylemişti.”¹⁴

“Globalizm”in teorisyenleri Wallerstein, Negri ve Hardt ile düzeni değiştirmekle küçük dertleri rötuşlarla düzeltmek arasında gidip geliniyor. Venezüella “yüzyılın ilk devrimi” diye kutsanırken, diğer yandan Şili seçimlerinin ardından “kılıcsız” intikam düşleri görülüyor: “Bu seçim zaferi, kendi deyişle ‘boşanmış, sosyalist ve dindar olmayan bir kadın’ tarafından kazanılıyor, ‘bütün günahları kendinde toplayan’ bu kadın, ABD’nin intikam çağının bitmek üzere olduğunu, artık düşünen çocukların öldürüldüğü

bütün o tarihi günlerin, 11 ya da 12 Eylül’lerin intikamının seçim zaferleriyle alınabileceğini gösteriyordu... Bu intikam kılıcsız olacak.”¹⁵

“Güzel gözlü okurlar” a anti-deprasan haplarından kurtuluş çağrısı yapılırken, 11 Eylül 1973, Pinochet darbesi, bombalanan başkanlık sarayı ve Allende’nin öldürülüşü çoktan unutulmuştu.

Ama koşullar değişiyor. Biraz devrimden söz edip reformlarda karar kılmak, biraz yeni bir hayat mümkündür deyip kızarmış ekmeklerin soğumasını dert edinmek, “medya”nın kitle pasifikasyonu görevini yerine getirmesi için yeterli görülüyor.¹⁶ “Medya” yeni yüzler bulmalıydı. Şimdilik kızarmış ekmeklerin soğumasına aldırmayacak bir “erkek” bulunmuş görülüyor: Can Dünder. Bu eskimiş yüz, yeniden cilalanarak piyasaya sürüldü. Bunun da derinleşen bunalımlar ortamında kaç ay, kaç gün dayanacağı ise belirsiz.

¹⁴ Ece Temelkuran, “Yeryüzü ayaklanacak!”, *Milliyet*, 9 Kasım 2005.

¹⁵ Ece Temelkuran, “11 Eylül’ün intikamı”, *Milliyet*, 20 Ocak 2006.

¹⁶ *USA Today* gazetesinin haberine göre, Pentagon, psikolojik harekât çerçevesinde kullanılmak üzere 400 milyon dolarlık bir bütçe ayırmıştır. Bu bütçeyle yürütülecek kampanyalarla, “terörist ideolojiler” hedef alınacak ve okuyucuların ABD politikalarını desteklemeleri hedeflenecek. *USA Today*’e bilgi veren Psikolojik Operasyonlar Destek Birimi başkan yardımcısı Mike Furlong, “Ürün üzerinde elbette ‘Made in USA’ ibaresi yer almayacak” demiştir. *USA Today*, Furlong’un, “ürün”ün ne olduğuna ilişkin belirli örnekler vermektan kaçındığını, bunların “makaleler, reklamlar ve kamusal hizmet ilanlarını” da kapsayacağını belirttiğini kaydetti.

Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı Perspektifsiz Sol'a Perspektif Satan Köşe Yazarı

"Bize şöyle deniyor: ulusların ayrılma hakkını desteklemekle, ezilen ulusların burjuva milliyetçiliğine de destek olmaktadır.

Bizim buna yanıtımız şudur: hayır, bu sorunda 'pratik' bir çözüm, burjuvazi için önemlidir. İşçiler için önemli olan, iki akımın *ilkelerini* ayırdetmektir. Eğer ezilen ulusun burjuvazisi, ezen burjuvaziye karşı savaşırsa, biz, her zaman ve her durumda, herkesten daha kararlı olarak bu savaştan *yanayız*; çünkü biz, zulmün en amansız ve en tutarlı düşmanlarıyız. Ama ezilen ulusun burjuvazisi, *kendi* öz burjuva milliyetçiliğinin çıkarlarını savunuyorsa, biz ona karşıyız. Ezen ulusun ayrıcalıklarına ve zulmüne karşı savaşıyoruz, ama ezilen ulusun kendisi için ayrıcalıklar sağlama yolunda çabalarına destek olmayız." (Lenin, *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, s. 72.)

Oligarşinin 12 Eylül askeri darbesinden sonraki süreçte en tipik olgular, kitle pasifikasyonu, depolitizasyon ve ideolojisizleşme olmuştur. Bunlar içinde solu en fazla etkileyen olgu ise, ideolojisizleşmedir. Bunun sonucu olarak, Marksizm-Leninizmi benimsediğini söyleyen solda, sınıf perspektifi tümüyle yitirilmiş, Marksist-Leninist teori ve deneyim anlamını kaybetmiştir.

Doğa boşluğu sevmez. Dolayısıyla boşluğun her ortaya çıktığı yerde, bunu dolduracak bir gelişme ortaya çıkar.

Soldaki ideolojisizleşmenin yarattığı boşluk, kaçınılmaz olarak küçük-burjuva aydınlarının bireysel perspektifleriyle doldurulmaya çalışılmıştır. Neyin neden ve hangi bilimsel öncüllerden yola çıkarak ortaya konulduğuna bakılmaksızın, küçük-burjuva bireysel aydınının "aklına uygun" olan herşey sol tarafından benimsenir olmuştur.

Böylesi bir ortamda solun Kürt ulusal sorunu karşısındaki tutumu ve konumu da küçük-burjuva bireysel aydınının "demokratik" mantığının bir adım ötesine geçememiştir. Kimi zaman ulusal sorunun yaratmış olduğu "terör"den dehşete düşen küçük-

burjuva aydınının "ver-kurtul" mantığı, kimi zaman "vur-kurtul" anlayışı solda ve kendisini solda kabul edenler arasında rağbet görmüştür. PKK tarafından temsil edildiği kabul edilen Kürt ulusal hareketinin, "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı"nu bir tarafa iterek geliştirdiği her türden milliyetçi ve ayrıcalık talep eden istemleri ve düşüncelerinin bile arkasına kolayca takılabilmıştır.

Kimi zaman her türden bakış açısı, siyasal düşünce, ilke bir tarafa bırakılmış, ulusal sorun, yalın bir "hümanizm" çerçevesine oturtulmuş bir "demokratik hak ve özgürlük" olarak ele alınmıştır.

Soldaki bu ideolojisizleşmenin sonuçları karşısında, ulusal sorun karşısında da tutarlı bir çizgi ortaya konulması elbette beklenemezdi. Ancak bundan daha da kötüsü, Marksizm-Leninizmin ulusal sorun konusundaki yüzyıllık deneyime sahip saptamaları bir yana itilmiş ve "inandıncı"lığını tümüyle yitirmiş olmasıdır.

Doğa boşluğu sevmez.

İdeolojisizleşmiş, perspektifsiz kalmış sol, artık ulusların kaderlerini tayin hakkını

bile açıklayamaz ve savunamaz hale gelmiştir. Ulusların kaderlerini tayin hakkına yönelik her tutum ve açıklama, daha ilk anda Kürt ulusal hareketi tarafından bile reddedilir olmuşken, diğer taraftan yalın bir biçimde “bölücülük” olarak halk kitlelerinin karşısına çıkartılmıştır.

Solun, Marksizm-Leninizmi benimsediğini söyleyen solun perspektifsizliği karşısında, ortaya çıkan “sol” etiketli küçük-burjuva aydınları, ulusal sorunun tek “pratik çözümü” olarak kayıtsız-şartsız “ayrılma”yı önerirlerken, bu öneri de PKK’nin silahlı mücadelesinin yenilgiye uğratılmasıyla birlikte bir kenara atılmıştır.

Artık ortada “pratik çözüm” önerileri de kalmayınca, solun tek yaptığı iş, İmralı’dan yapılan açıklamaları izlemek ve “derin devlet”in “örtülü operasyonları”nı protesto etmek olmuştur.

Ama ortada bir ulusal sorun vardır ve Amerikan emperyalizminin Irak işgaliyle birlikte bölgesel bir sorun haline gelmiştir.

İşte bu gelişme ortamında perspektifsiz sol, “derin devlet” protestolarıyla uğraşırken, Doğan “medya”sının “amiral gemisi”nde yazan Özdemir İnce adlı “ince ruhlu” bir küçük-burjuva ortaya çıkmış ve ulusların kaderlerini tayin hakkı üzerine günler süren yazılar döşenmiştir.

“İnce ruhlu” yazar, Ahmet Türk’ün **“Her halkın kendi kaderini belirleme hakkı vardır”** açıklamasından yola çıkarak şöyle yazmaktadır:

“Halkların ya da ulusların kendi kaderini tayin hakkı” cümlesi, beni iki kaynağa gönderiyor: Lenin ve ABD Başkanı Thomas Woodrow Wilson.

Vladimir İliç Lenin’in, **‘Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı’** adlı bir kitabı var. Ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkı. Bu hak herhangi bir bağlamda değil, devrimci hareket içinde geçerli. Lenin’in bu tezi kendi yönetiminde ve daha sonra Sovyetler Birliği’nde gerçekleşmedi. Buna karşılık Rusça, bütün Sovyet cumhuriyetlerinde resmi dil oldu.

Thomas Woodrow Wilson, 1919 yılında Barış Konferansı için Paris’e gelirken çantasında **‘Wilson Prensipleri’** de denen **‘On dört madde’** si vardı. On dört maddeden biri de

‘Kendi Kaderini Tayin Hakkı’ idi. Kendi Dışişleri Bakanı Lansing’e göre, Wilson’ın bu sözü söylemesi bile talihsizlikti. **‘Asla yerine getirilemeyecek umutlar doğuracak. Korkarım binlerce hayata mal olacak’** diyordu.”¹

Görüldüğü gibi, “ince ruhlu” adam, bir çırpıda Lenin’i ve Wilson’u “çiz”ivermiştir. Daha sonraki günlerde “kendi kaderlerini tayin hakkı”nın gerçekleşmesi mümkün olmadığında yola çıkarak “anayasal çözüm”ün tek yol olduğunu yazıp durmuştur.

Burada bu “simyacı”nın söylediklerinden çok, solun perspektifsizliğinin yaratmış olduğu boşluğun nasıl doldurulduğu önemlidir. Sol, Marksizm-Leninizmi savunduğunu iddia eden sol, sözcüğün tam anlamıyla perspektifsiz, öylece bir kenarda durmaktadır.

Ekmek ve Adalet’ten *Yürüyüş*’e geçen sol düşünce Şemdinli olaylarıyla birlikte yeniden “ulusal sorun”a değinirken bir sayısının kapağında şöyle yazmaktadır:

“Kürt halkı kendi kaderini tayin etmek istiyor. Kendi kimliği ve kültürüyle yaşamak istiyor.”

Ve aynı sayıda şu hüküm ilan edilmiştir:

“Hangi milliyetten olursa olsun bu topraklarda yaşayan ve Kürt halkının bu özlemlerini paylaşan her devrimci, demokrat, Marksist-Leninist, bu özlemin gerçekleşmesinin yolunu göstermekle, bu yolda mücadele etmekle yükümlüdür.”²

Herhangi bir ajitasyon konuşmasında ya da yazısında yadırganmayacak olan “halkların kendi kaderini tayin hakkı”, artık ne anlama geldiği düşünülmezsizin kullanılır hale gelmiştir. Üstelik bu, kolayca “ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı”nın yerine ikame edilmiştir.

“Simyacı” yazarın “halkların kendi kaderini tayin” başlığıyla ulusal sorun hakkında uzun dersler verirken, hiçbir kaygı duymaksızın “ulus” ile “halk”ı birbirine karıştırması, istediği yerde ulustan, istediği yerde halktan söz etmesi fazlaca önemsenmeyebilir. Ama aynı karıştırmanın solda, Marksist-Leninist dünya görüşünü savunduğunu söy-

¹ Özdemir İnce, Halkların kendi kaderini tayin, *Hürriyet*, 3 Ocak 2006.

² *Yürüyüş*, Sayı: 20, 4 Aralık 2005.

leyen solda yapılması ise, aynı rahatlıkla bir tarafa bırakılmaz.

Ulus, Stalin'in tanımıyla, tarihsel olarak oluşmuş, kararlı bir dil, toprak, iktisadi yaşam ve kendini kültür ortaklığında dile getiren ruhsal biçimlenme birliğidir.

Halk ise, "siyasi bir kavramdır. İçinde bulunulan devrimci aşamaya göre bir araya gelen, çıkarları mevcut hakim sınıflara karşı olan sınıfların kompozisyonudur."³

"Halk, her tarihi dönemde devrimden menfaati olan, devrim safında yer alan sınıf ve tabakaları ifade eder. Halk, belirli bir tarihi dönemde ortaya çıkan ve sonra yok olan bir topluluk olmayıp, her tarihi dönemde mevcut olan bir topluluktur. Oysa millet, kapitalizmle birlikte, 'kapitalizmin yükselme çağı'nda ortaya çıkmıştır; sosyalizmin ileri bir aşamasında yok olacaktır...

Kürt halkı kavramına Kürt işçileri, Kürt yoksul ve orta halli köylüleri, şehir yarı-proleterleri, şehir küçük-burjuvazisi ve kürt burjuvazisinin demokratik halk devrimi safına katılacak olan devrimci kanadı girer. Oysa Kürt milleti kavramına, bu sınıf ve tabakalardan başka, Kürt burjuvalarının diğer bütün kesimleri ve Kürt toprak ağaları da girer."⁴

Lenin, Buharin'in, "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı yerin dibine batsın! Biz

yalnızca emekçi halka kendi kaderini tayin hakkı tanınmaz" sözlerini eleştirirken ulus ile halk (emekçi halk) kavramları arasındaki farka dikkati çeker.⁵

Ulus ile halkı ya da emekçi halkı birbirinden ayıramayan ve bu ayrımı önemsemeyen solun ulusal sorun konusunda bir perspektifinin olduğunu, bir programının olduğunu söylemek olanaksızdır.

Evet, sol perspektifini yitirmiştir. Ulusal sorun karşısında "hümanizm" ile "protesto eylemleri"nin arasına sıkışmıştır. Şimdi gelişen olaylar karşısında giderek sola yönelen küçük-burjuva aydınları ulu orta konuşmaya, "perspektifler" sunmaya başlamışlardır. Bu koşullarda, Marksist-Leninist ilkeleleri titizlikle korumak ve savunmak, her zamankinden çok daha önem fazla kazanmıştır. Ulusal sorun konusunda, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ile bu hakkın hangi koşullarda, nasıl kullanılacağına ilişkin Marksist-Leninist görüş açık biçimde ortaya konulmalıdır. Bunu yapabilmek için, öncelikle küçük-burjuva aydınlarının sola kayışlarıyla ortaya çıkan "popüler" akıl hocalığından uzak durulmalı ve bu akıl hocalarının "simyacı"lıklarına tavır alınmalıdır. Bunun yolu ise, kavram karşılığını ortadan kaldırmak ve içeriği boşaltılmış kavramları yerli yerine oturtmaktır.

"Demek ki, eğer biz, ulusların kendi kaderlerini tayin etmesi kavramının anlamını, hukuksal tanımlamalarla cambazlıklar yaparak ya da soyut tanımlamalar 'icat ederek' değil de, ulusal hareketlerin tarihsel ve iktisadi koşullarını inceleyerek öğrenmek istiyorsak, varacağımız sonuç, kaçınılmaz olarak, ulusların kendi kaderlerini tayin etmesinin o ulusların yabancı ulusal bütünlerden siyasal bakımdan ayrılma ve bağımsız bir ulusal devlet oluşturmaları anlamına geldiği sonucudur.

Ezilen ulusların burjuvazisi, istemlerinin 'pratik' olduğu iddiasıyla, proleteriyayı, özelemlerini kayıtsız şartsız desteklemeye çağıracaktır.

Proletarya, bu tür pratikliğinin karşısındadır. Proletarya, eşitliği ve ulusal devlet kurma hakkı eşitliğini tanıırken, bütün ulusların proleterlerinin birliğine pek büyük değer verir, ve her ulusal istemi, her ulusun ayrılma hakkını işçilerin sınıf savaşımı açısından değerlendirir. Pratikliğe çağırır, burjuva özelemlerinin kayıtsız şartsız kabulüne çağırısından başka bir şey, değildir."⁶

³ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim I*.

⁴ İ. Kaypakaya, *Milli Mesele*.

⁵ Bkz. Lenin, RKP (B) 8. Kongre Raporu.

⁶ Lenin, *Ulusların Kaderini Tayin Hakkı*, s. 55.

Kuş Gribi: Köy Tavuğunun Sonu Unakıtanların Vurgunu

“Yumurtayı kabuklu değil pastörize tüketiyorlar

Pek çok Avrupa ve Amerika ülkesinde, kabuktaki mikroplar nedeniyle endüstriyel kullanıcıların kabuklu yumurta tüketmesi yasak. Türkiye’de ise pastörize yumurta fabrikaları yeni kuruluyor.

Türkiye’de pastörize yumurta üretimi konusunda ilk adım, İzmir’in Urla ilçesinde Özbek Köyü sınırlarında kurulan İPAY (İzmir Pastörize Yumurta A.Ş) ile atıldı. İPAŞ’ın büyük ortağı Hollandalı şirket Primera. Şirketin en büyük yatırımı Kuzey Amerika’da. Avrupa ülkeleri ve İsrail’de de yatırımları var. Türkiye’deki büyük ortak ise İzmirli Gürel Ailesi.

Türkiye’de pastörize yumurta üreten ikinci firma da Bandırma’daki AB Gıda. İki yıl önce Fransız uzmanların desteğiyle kurulan AB Gıda, kendi yumurtasını işliyor. Maliye Bakanı Kemal Unakıtan’ın oğlu Abdullah Unakıtan’a ait olan şirket, Calve, Tat, Assan, Ülker ve Golf’e satış yapıyor.” [Sabah, 25 Şubat 2004.]

Türkiye kuş gribiyle tanıştı.

Lüks tavuk kanadı lokantalarının açıldığı, herkesin tavuk kanadı yediği bir ülkede, “ilk kez” kuş gribiyle tanışıldı.

Kuş gribiyle “ilk kez” tanışıldığı için, günlerce tavukların nasıl pişirileceği, hangi virüsün nasıl etkili olduğu, kuş gribinin insandan insana geçmesinin nasıl bir felaket oluşturacağı yazıldı, çizildi.

H5N1 virüsünün nasıl ölümcül olacağı ise, Van’da üç çocuğun ölüm haberiyle tavuk kanadı seven Türkiye insanlarına gösterildi.

Her zaman olduğu gibi, toplumu “aydınlatmak” diye bir sorunu olmayan “medya”, bu olaydan nasıl reyting alacağını hesabını yaparken, bir başkaları da bu “fırsat”tan nasıl yararlanacağını hesabını yapıyordu.

Burası Türkiye’ydi, Türkiye “fırsatlar ülkesi”ydi.

“Fırsatlar ülkesi Türkiye”, kuş gribi sözcüğünü ilk kez doğu Asya ülkelerindeki

salgınla tanıştı. Ancak bu, “egzotik” bir haber olmaktan öteye geçmedi.

Ülke somutluğunda ilk kuş gribi sözcükleri 2005’in Ekim ayında kullanılmaya başlandı. İlk kuş gribi “vakası”, 5 Ekim 2005 tarihinde Manyas “kuş cenneti”nde saptandı. Manyas’ın Kızıksa ilçesi karantina altına alındı ve birçok hayvan itlaf edildi. Bir süre sonra karantina kalktı ve hayat ‘normale’ döndü. Tayyip Erdoğan gazetecilere kendi elleriyle tavuk yedirerek hiçbir tehlikenin olmadığını kanıtlamaya çalıştı.

Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker 2006 bütçesi görüşülürken Meclis’te yaptığı konuşmada “Avrupa ülkelerinden daha hızlı bir şekilde, 48 saat içinde virüsü izole ettik. Kızıksa’da kuş gribi gözükme işleme, açıkta hindi palazı yetiştiren bir şahsa ait. Aldığımız tedbirlerle, bu vaka dışında hiçbir yerde hastalık görülmedi” dedi.

Kuş gribinin Türkiye’de tamamen ortadan kaldırıldığına ilişkin “Avian Influenza

(Tavuk Vebası, Kuş Gribi) Hastalığının Final Raporu” 8 Aralık 2005’te AB’ye gönderildi.

Böylece Bandırma-Manyas bölgesinde ortaya çıkan “ilk” kuş gribi-tavuk vebası tehlikesi ortadan kaldırılmış oldu!

Kuş gribi “tehlikesi”nin ortadan kalkmasıyla birlikte, bu bölgede faaliyet gösteren tavukçular, Banvit, Şeker Piliç, Bozlar, Bu Piliç derin bir soluk aldılar. Ama olayın en “ilginç” tarafı Maliye Bakanı Kemal Unakıtan’ın oğlu Abdullah Unakıtan’ın A.B Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş’nin Bandırma’da 3 tavuk ve yumurta fabrikasının bulunmasıydı.

Daha da “ilginç” olanı Kemal Unakıtan’ın kızlarının da tavukçuluk sektörüne girmiş olmalarıydı. 18 Ağustos 2005 tarihli gazetelerde, “Unakıtan’ın kızları da tavukçu oldu” başlığıyla, “Kemal Unakıtan’ın kızları ticarete hızla büyüyor. Bakan Unakıtan’ın iki kızı Fatma Unakıtan ve Zeynep Basutçu, İstanbul’da FAB Gıda Sanayi Ticaret adlı bir gıda şirketi kurdu” haberleri yer alıyordu.

Manyas “kuş cenneti” bir çırpıda kurtarılırken, asıl kurtulanların “tavukçuluk sektörü” olduğu ayan beyan ortadaydı.

Tarihler 1 Ocak 2006’yi gösterdiğinde Van’da bir çocuğun ölümüyle birlikte kuş gribi yeniden “fırsatlar ülkesi”nin gündemine girdi. Aynı aileden iki çocuğun daha ölmesinin ardından, Sağlık Bakanlığı kuş gribi olduğunu istemeye istemeye kabul etti. Ve ülke çapında kuş gribi patlaması yaşandı.

Ülkenin her yerinden sürekli kuş gribi haberleri geliyordu. Artık kuş gribi ülkeyi bir ağ gibi sarmıştı. Daha bir ay önce Türkiye’de kuş gribi olmadığını “Final Raporu” ile ilan eden Sağlık Bakanlığı, şimdi kuş gribinin ne denli tehlikeli ve yaygın olduğundan söz etmeye başlamıştı.

Ama burası Türkiye’ydi, “fırsatlar ülkesi”ydi.

10 Ocak günü, Sağlık Bakanı Recep Akdağ, Doğubayazıt’ta, “Artık köy yumurtası veya tavuğu kavramı tarihe karışmak zorundadır. Kesinlikle kümeden vazgeçmeliyiz” diyordu.

Ardından Maliye Bakanının Sağlık Baka-

nının “hijyenik koşullarda üretilmiş, entegre tesislerin tavukları”nın tüketilmesini şiddetle tavsiye ettiği haberleri geldi.

Bir taraftan “entegre tesisler”e dokunulmazken, halkın elindeki her türlü “kanatlı hayvan” itlaf edildi.

Kuş gribine ilişkin son haber 31 Ocak günü haber ajanslarından geçti:

“Başbakan Erdoğan kuş gribi nedeniyle kriz yaşayan tavukçuluk sektörüne destek için TBMM Tören Salonu’nda düzenlenen ‘Güvenli Tavuk ve Tavuk Ürünleri Resepsiyonu’na katıldı. Erdoğan ‘Bir şey olmaz afiyetle yiğün’ dedi.”

Her zaman olduğu gibi, “medyatik” her olayda ortaya çıkan %5 komisyoncusu Ertuğrul Özkök için “akıl hocası” olmuştu. Bay %5’e göre, “güvenilir biri” çıkıp “entegre tesis ürünlerinden korkmayın” mesajı verirse, “beyaz Türkler” yeniden tavuk kanadı yemeye başlarlardı ve böylece “dev tesisler iflastan kurtarılabilir”.

Ve Tayyip Erdoğan, Bay %5’in kılavuzluğunda “birşey olmaz afiyetle yiğün” diyerek tavuk kanadı düşkünün küçük-burjuvaların yüreğine su serpti.

Şimdi sıra, Unakıtan’ların bu “fırsat”tan yararlanarak kazanacakları paraları saymaya geldi.

Her zaman olduğu gibi, sel gitti, kumu kaldı.

Milyonlarca itlaf edilmiş “kanatlı” hayvan ve birkaç milyon dolar uğruna ölüme gönderilmiş dört çocuk.

“Fırsatlar ülkesi Türkiye”nin en son “fırsat”ı böylece değerlendirildi.

“Beyaz Türkler”, şu adıyla sanıyla küçük-burjuvalar afiyetle Unakıtanların pastörize yumurtalarıyla yapılmış yiyecekleri ve entegre tesislerinde üretilmiş tavukların kanatlarını yemeye devam ederken, AKP’nin mehteran takımı da ceplerini doldurmaya devam ediyor.

Yiğün efendiler yiğün, bu han-ı iştiha sizin,
Doyuncaya, tıksıncaya, çatlayıncaya
kadar yiğün!

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com

www.kurtuluscephesi.org

www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN : KESİNTİSİZ DEVRİM II-III
THKP-C/HDÖ : TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I
İLKER AKMAN: MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ
THKP-C/HDÖ : OLİGARŞİ NEDİR?
THKP-C/HDÖ : MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III
THKP-C/HDÖ : THKP-C/HDÖ VE 15 YIL
THKP-C/HDÖ : POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ
THKP-C/HDÖ : GRAMSCİ ÜZERİNE
THKP-C/HDÖ : REVİZYONİZMİN REVİZYONU
THKP-C/HDÖ : ULUSAL SORUN ÜZERİNE
THKP-C/HDÖ : “BDS”: BİR PRAGMATİK SAPMA
THKP-C/HDÖ : “YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE
THKP-C/HDÖ : ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]
THKP-C/HDÖ : DEVRİM PROGRAMLARI
THKP-C/HDÖ : RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER
THKP-C/HDÖ : ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ
THKP-C/HDÖ : PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]

LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]

